

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU,
 NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

D. 35.859/963

ZIMOT

SUMAR

<i>Cuvântare</i>	+ Gherontie
<i>Printe furtuni.</i>	Al. P. Nicorești
<i>Inceputuri creștine</i>	Pr. O. Iatan
<i>Libertatea conștiinței pentru secte</i>	Pr. I. Negoită
<i>Necrolog</i>	+ Gherontie
<i>Cuvântare</i>	+ I. P. S. Patriarh
<i>Cronica Externă</i>	R.
<i>Partea Oficială</i>	* * *
<i>Misionare</i>	R.
<i>Recenzii</i>	R.
<i>Parohii vacante</i>	* * *
<i>Pictori</i>	* * *

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

CUVANTARE

ținută de P. S. EPISCOP GHERONTIE în aula liceului
„Mircea cel Bătrân” din Constanța în ziua de 16 Octombrie
1939 la aniversarea nașterii M. S. REGELUI CAROL II¹⁾

ROMÂNI,

Sullarea românească, dela o margine până la alta a țării și de peste hotare, serbează astăzi ziua de naștere a Scumpului nostru Suveran, Regele Carol II. Frontul Renașterii Naționale, această ingenioasă creațiune a minții luminate și a inimii de român iubitor de țară și neam, a Regelui nostru, a luat inițiativa, ca serbarea acestei scumpe zile, să se desfășoare în cadrul său și în chip cu totul excepțional, decât alte dăți; pentru că și zilele în care trăim, sunt cu totul excepționale. Guvernul, Rezidențele Regale ale Ținuturilor, toate Instituțiile țării, de orice fel, se adună într'un singur mănunchiu, în acest măreț scop.

Români,

Biserica dominantă a țării, prin sfinții ei slujitori, în primul rând, precum și toate celelalte biserici și culte din Stat, sunt chemate azi—cele întâi,—să preaslăvească ziua de naștere a Marelui nostru Rege Carol II-lea, ridicând brațele către Cer și inimile sus la Dumnezeu, implorându-I, Pronia pentru Scumpul nostru Rege. Azi dimineață în fața Sfântului Altar, și în prezența Onoratelor Autorități, a slujit rugăciuni pentru Rege, pentru bună starea Sfintelor Biserici, pentru Diregători și pentru pacea a toată lumea.

La București, în toate orașele, ca și în cele mai îndepărtate sate și sătășoare depe întinsul țării, glasul de rugă al preo-

¹⁾ La sărbătorirea, ce s'a făcut de toate autoritățile Ținutului, Județului și Comunei, P. S. Episcop a prezidat și a vorbit cel întâi. A luat parte foarte mult public și discursul a fost deplin apreciat și aplaudat.

ților se amestecă cu sunetul clopotelor bisericilor. E sărbătoarea întregii țări.

Noi, la Constanța, am făcut același lucru; iar acum iată în sala de festivități a acestui locar de lumină și educație națională și patriotică, serbăm și omagiem pe marele nostru Suveran.

Români,

Când poporul israeltean își pierduse busola și existența-i era amenințată de Filistenii, Dumnezeu a ridicat Impărat din sânul său pe David. „Și era David bălan, cu ochi frumoși și plăcut la față“ (I Regi 16. 12). Și a ieșit uriașul Goliat filisteanul, să se lupte cu David; că zisese filisteanul, de mă vei ucide tu pe mine, Filistenii vor fi robii voștri; iar de te voi ucide eu pe tine, Israel va fi robul nostru. „Și-și vrâă David mâna în glugă“. (pe care o avea când era cioban) luă de acolo o pietricică, o repezi cu praștia și lovi pe Iilistean în frunte, așa încât piatra se înfipse în fruntea lui și căzu Iilisteanu (mort) cu fața la pământ.

Români,

Țara noastră, anii trecuți își pierduse busola și existența-i era amenințată. Filistenii politici de partid, cu o inconștientă surprinzătoare, dădeau războiu de dezagregare; totul mergea spre dezastru. Și, iată, la 27 Februarie anul trecut, se ridică din mijlocul nostru noul David, Regele Carol II-lea, bălan, cu ochi frumoși și plăcut la față, bagă mâna în gluga patriotismului său, scoate pietricica salvatoare—Constituția Regele Carol II—o pune în praștia energiei Sale, aruncă în hidra, cea cu 29 de capete—Goliatul politiciii nefaste de partid și-l pocnește drept „in numele Tatălui“ vorba Românilor nostri.

Goliat a căzut cu fața la pământ. Goliat e mort pentru totdeauna.

Români,

Multe primejdii au venit pentru țara noastră, în decursul istoriei sale și, din toate acestea, două lucruri au izbăvit-o: patriotismul Voievozilor noștri și devotamentul supușilor lor, pentru ei și pentru neam și țară. Cu acestea Mircea cel Bătrân își întinde stăpânirea peste țările de peste munți, (Făgăraș și Amlaș) și amândouă malurile, pe toată Dunărea până la Marea cea Mare și al orașului Dristor stăpânitor. Ștefan cel Mare silit de vrășmași, face 40 de războaie și-și păstrează Moldova neștirbită, ba încă o sporește, Mihai Viteazul urzește România Mare; dar ne alegem numai cu urzeala.

Vin, apoi, timpuri, și mai bune și mai rele, până la Vodă Cuza, care „seacă Milcovul dintr'o sorbire“ și face Unirea Principatelor Române, la 1859. El trage - doar—numai brazda. Altuia-i era scris să ni dea, nu numai niște Principate vasale, ci o Românie țară liberă, de sine stătătoare. E Vodă Carol I, care cu

Tomis

sabia, la Smârdan, Nicopol și Plevna scutură jugul vasalității, înscriind România în concertul Statelor europene.

Și încă, nu era de ajuns. Visul moșilor și strămoșilor noștri a fost deapurarea: întregirea neamului, în hotarele lui firești. Alt voevod era sortit pentru aceasta. E Ferdinand I, care-și îndeplinește apostolia, ca desrobitor de neam.

Români,

Grele vor fi fost timpurile și împrejurările, prin cari a trecut neamul nostru până ieri; dar grele ca azi n'au fost. Avem România Mare: Două cuvinte; dar, ca s'o păstrezi, aici este tot meritul generației de azi; s'o păstrezi față de turburările înfricoșate ale lumii întregi, e toată vrednicia noastră. Iată, Preafericitul nostru Patriarh Nicodim, mai zilele trecute, la Muscel, semnaleză cât de curând, numai în 3 săptămâni, o țară de 36 milioane locuitori e ca și desliințată. Care-i cauza? Lipsa de patriotism? Nu. Trebuie căutată pricina în altă parte; dar nu este vreme, să ne ocupăm de alții.

Români,

Pentru vremile grele de azi, Dumnezeu ne-a trimis Salvatorul. E Majestatea Sa, Scumpul nostru Rege Carol II-lea. Tânăr—azi la vârsta de 46 ani—sănătos, înțelept, patriot fără seamăn, cu legăturile de sîngé și diplomatice știute, Majestatea Sa „este luminarea noastră și mântuitorul nostru, de cine ne vom teme? Majestatea Sa, Regele Carol II, este apărătorul vieții noastre, de cine ne vom înfricoșa?”

Nu e un an, nu sunt doi, decând muncește, decând doarme pe sponci, cuprins de grijă pentru țara și supușii Săi; L-am probat, îl vedem la muncă și — slavă Domnului — toate merg bine, în țară și afară. Ce vrem mai mult în actuala frământare a lumii, când alții se sfâșie între ei, iar noi trăim în liniște și pace.

Să fim vrednici, frați Români, de marea grație, pe care ne-a dat-o Dumnezeu.

Regele nostru ni este scump, viața Lui e garanția vieții noastre, să l-o păstrăm cu dragostea noastră, să l-o păzim cu devotamentul nostru, cu sinceritatea noastră și să-L urmăm. Majestatea Sa nu așteaptă mai mult dela noi.

Țara noastră, astăzi, este așezată pe noi temelii, la baza cărora stă Biserica noastră strămoșească. Majestatea Sa Regele nostru Carol II, și-a întărit oastea, și-a înzestrat-o cu tot ce-i trebuie, pentru a ne asigura prestigiul în fața streinătății, guvernele sale ne-au dat școli, pentru luminarea tineretului nostru, Justiția ne garantează drepturile și datoriile sociale, stabilind pacea și armonia între frați, agricultura țării ia avânt de dezvoltare, industria și comerțul ne-au pus în legătură cu streinătatea, care are nevoie de produsele noastre și noi îi dăm cu drag, ce avem; cinstea și corectitudinea în toate trebile și manifestările

sociale au luat locul mentalităților bolnave și egoismului de altă dată. Totul se datorește numai sufletului creator al Regelui nostru. El este un preînnoitor. Tineretul nostru e azi în mâna Lui. Prin premilitărie, prin străjerie, Regele își ridică, își croește o nouă lume. Toți elevii, ba și copiii din brațele mamelor lor, știu datoria străjerului: „credință și muncă pentru țară și Rege“.

Toate, frați Români, sunt rodul strădaniilor Scumpului nostru Suveran și națiunea li datorește recunoștință veșnică.

Când acestea sunt virtuțile, cari caracterizează pe Regele nostru, se cade să ne lipim inimile de inima Lui și să facem zid de apărare în juru-I, toți mic cu mare, tânăr cu bătrân; toată suflarea românească!

Trăiască Regele nostru Carol II-lea,

Trăiască Scumpul Său moștenitor, Mihai, Marele Voevod de Alba Iulia.

Trăiască Patria noastră, cât soarele ceresc!

Sănătate!

(ss) + GHERONTIE

PRINTRE FURTUNI..

„Zis-a Domnul, Domnului meu, șezi de a dreapta mea, până ce voi pune pe vrăjmașii tăi, așternut picioarelor tale“.

(Psalm 109—1)

Ori de câte ori bubuie tunul și sabia intră'n funcțiune,—omul,—această făptură aleasă a Domnului, de a domni pe pământ, superioară tuturor făpturilor sale,—devine,—: unul pe de o parte, *fiară* învrăjbită contra fratelui, plămădit tot din țărâna aceleași planete, se luptă din orlogiu, sau ambiții, pentru a nu fi doborât de adversar,—altul și mai ales cel neîntrebuințat de țară, aflat acasă, din cari foarte mulți captivați până eri, aproape în tot ampletul lor sufletească—diavolului—, caută o eșire din întuneric, se luptă să revină la realitate, devine modest, umil și cu ochii spre Tatăl Ceresc, imploră: ocrotire, pace. Acest din urmă, este ceva mai puțin sensibil, decât cel dintâi și ambii până eri au luptat numai pentru isgonirea și învrăjbirea păcei.

O pacea! Acea pace atât de caldă și de sublimă, care nu poate să trăiască în mijlocul urei, egoismului, mândriei și necredinței. Pacea sufletului, fără de care nu poate exista, nici pacea universală.

Hristos, răspunzând uneia din multele întrebări ale Ap. Iuda i-a zis: „Răutatea, a cărei rădăcină, este încă tot pe pământ, mă trimite la cer. Dar las vouă pacea, pacea mea dau vouă, nu precum lumea dă, eu dau vouă“ (Ioan XIV 21-27).

Această pace, pe care mulți am ignorat-o până eri și neînțeleasă de mulți dintre noi și cari vai nouă, ce slavă ar ridica la cer, dacă lumina ei ar fi putut fi luată în luminițe, în sufletele majorității și dacă totalitatea ei nu ar fi fost indignată până la refuz,

Cei ce otrăvesc sufletul unui popor, trebuie să înțeleagă, că merită titlul de criminali și trebuie tratați ca atare și tocmai ei sunt aceia, cari servesc pe Iuda vânzătorul, învrăjbitori de pace și de iubirea lui Hristos.

Trebue să recunoaștem, că trăim clipe de strașnică încordare sufletească, că ne aflăm în ciasul al 11-lea, când peste tot se poate pune problema vieții și a morții și când de la zi la zi, viața se precipită și chiar nu ne mai aparține.

Viața, acest bun al omenirii, trăită de mulți dintre noi, în contradicere cu realitatea firească: departe de Biserica și doctrina lui Hristos, în parte sub înțeles uzurpătoare de suflet, din a cărui ansamblu pornește, binele sau răul, cărarea spre cer, sau spre iad.

Noi Români, cari cu drept cuvânt ne putem mândri, cu un Rege înțelept, care ne-a făcut pentru țară, ce n'a putut face nimeni altul în altă parte, a întărit prestigiul autorității și prin munca Lui de fiecare oră, ne-a ridicat de mult prestigiul și peste hotare; ne întreține o Biserică veșnic vie și activă în sluba Domnului și țării, de am ajuns să fim considerați astăzi, ca cel mai desăvârșit și numeric, cel dintâi popor bine credincios al lui Hristos pe pământ, — nu am avea altă mângâere, în timpul frământărilor furtunei ciasului de față, decât a ne uni, a ne înfrăți, a ne iubi. Prin calm și corectitudine, să ne închinăm toată viața noastră, fizică și morală Regelui și țării. Făcând astfel, dovedim că suntem Români, că avem pe Hristos în noi, de cari ne-am unit, de la ungerea cu sfântul mir.

Cu sufletul curat și candela dragostei de neam în inimă, să muncim cu drag, fiecare, acolo unde ne aflăm, pătruși de adevărul, că sus avem o conducere dinamică și înțeleaptă, care veghează zi și noapte la destinele neamului și care a făcut din țara noastră, cea mai bine cuvântată așchie de pământ a solului.

Frați Români, copii, tineri și bătrâni, — în drum spre cumpana ciasului al XII-lea, să ne reculegem, să lepădam din noi ura și răutatea, să răscumpărăm prin muncă, supunere legilor țării și dragoste, ciasurile de veghe și încordată muncă, ale iubitelui nostru Rege Carol II și demnului Său guvern.

În Biserică și seara în căminurile noastre, mic cu mare, în genunchi să ne rugăm: „Dumnezeule făcătorule a toate, Doamne al puterilor, ceta ce ai îndurări nenumărate, nu întoarce fața ta de la noi, cei ce pururea am fost păcătoși, deschide-ne nouă nepricepuților mintea și limba, spre lauda prea curatului tău nume și apără țara aceasta România și pe credinciosul și înțeleptul nostru Rege Carol II și îndrumătorul guvern, de toată

răutatea, ce ar veni din lăuntru și din afară. Doamne al puterilor miluește-ne pe noi." Amin.

Ciasul derăderei nu-și mai are locul. Atunci la veghe, pentruca atunci, când va veni surul, să ne ciară sulletul, să fim treji cu sulletul, pentru viața cea viitoare, care este veșnică și de neînvins, față de iluziile vieței de aci atât de seducătoare și plină de deșertăciuni.

Al. Panaite Nicorești

Inceputuri creștine în ținuturi strămoșești.

A.) Actele martirilor (unele întărite de inscripții).

B.) Existența unui episcopat.

A) O mărturie necesară studiului nostru, o constituie sângele martirilor vărsat pentru credința lui Hristos, sânge care — după cum vom vedea — a curs din abundență în regiunea dintre Dunăre și Pontul Euxin, adică în Scythia Minor din nordul Moesiei Inferior. Amănunte în privința aceasta, ne furnizează diferite acte de ale sfinților și martirilor, în care desigur că vom întâlni adesea și multe înflorituri, legende și chiar povestiri tendențioase, cum se exprimă Harnack ¹⁾; noi însă, bazându-ne pe o critică cât mai obiectivă, vom acorda mai multă valoare acelor relatări din actele martirilor, care vor fi întărite prin vre-o descoperire arheologico-epigrafică.

Primii martiri, pe care-i întâlnim în ținutul dintre Dunăre și Marea Neagră, sunt victimele persecuției militare, ce începuse înainte de promulgarea de către Dioclețian, a edictului de persecuție din anul 303²⁾.

„Un mare număr dintre soldații creștini, — afirmă Eusebiu, — preferară fără șovăire mărturisirea credinții lor, onoarei destul de apreciate și situații avantajoase pe care o posedau ³⁾).

Dar această eliminare a creștinilor din armată, nu s'a făcut peste tot fără vărsare de sânge, căci mulți avură de suferit moartea pentru religia lor. Printre aceștia, martirologia danubiană amintește șase: veteranul Iulius și soldații Hesyehius, Nicandru, Marcian, Pasistrate și Valention, pe care, unele acte îi așează la Durostorum ⁴⁾. Urmează apoi în cartea martirologică a Iliricului alți trei, Maxim, Dadas și Quintilian, cari, după ce suferiră diferite chinuri, fură decapitați la Ozobia (?) — localitate vecină cu Durostorum — pe timpul împăratului Maximionus ⁵⁾.

1) A. Velcu pag. 11.

2) Zeiller pag. 53; 3) Ibidem, pag. 54; 4) Ibidem, pag. 55-56.

5) J. Zeiller op. cit. pag. 110;

Un martir însă, despre a cărei autenticitate nu se poate îndoii nimeni, este sfântul Dasius, care a suferit martiragiul tot în Durostorum. Există niște acte ale sfântului Dasius, descoperite de Franz Cumont — puțin cam curioase de altfel, prin felul povestirii ce cuprind, — prin care se afirmă, că martirul ar fi fost victima credințelor sale religioase și obiceiului păgân de serbare a Saturnalelor ¹⁾.

Se zice, că'n timpul acestor serbări, se alegea prin sorți unul dintre cetățeni, rege pentru o lună, în care timp acesta trebuia să se dedea la tot felul de desfrânări.

Sfântul Dasius, asupra căruia căzuse sorțul de a fi rege al Saturnalelor, refuză cu toată tăria conștiinței lui de adevărat creștin aceasta, prin memorabilele cuvinte: „La ce bun, treizeci de zile de plăceri, dacă sunt urmate de o condamnare veșnică? Mai bine voi suferi chinuri pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos și voi obține viața eternă în tovărășia tuturor sfinților“ ²⁾.

Din cauza acestei împotriviri, sfântul fu condamnat la moarte și decapitat la Durostorum, Vineri 24 Noembrie în a 24-a zi a lunii, sub domnia lui Dioclețian și Maximionus ³⁾.

Desigur că acest episod de mai sus a fost compus mai târziu, probabil de vre-un creștin, care a pus la contribuție o imaginație bogată, în vederea unui scop religios-moral.

Dar dacă, acest episod — prin felul expunerii lui — conține ceva înfloritură, un lucru rămâne pe deplin stabilit: realitatea istorică a sfântului Dasius și locul martiragiului său.

Aceasta se dovedește de altfel, în mod indiscutabil prin descoperirea sarcofagului martirului la Ancona în Italia, pe care este săpat următorul epitafor:

„Entavta Katakite o aghios märtis Däsios enenhtis apo Dorostolu“ ⁴⁾.

Prezența acestui sarcofag în Italia, s'ar explica prin aceia că, odată cu năvălirea Avarilor (580), clerul orașului Durostorum fiind silit să emigreze, a luat cu el și reliquie sfântului, pentru a nu cădea pradă barbarilor ⁵⁾.

Harnack și Pârvan amintesc deasemenea de sfântul Dasius ca existând pe vremea lui Dioclețian, dar — spre deosebire de Zeiller — ei îl socotesc a fi fost episcop în Durostorum ⁶⁾.

Această părere o are de altfel și D-l Profesor Dr. S. Relli, care afirmă că sfântul Dasius era în fruntea Episcopiei, ce dela începutul secolului IV, luase ființă în această parte de nord a Moesiei Inferior ⁷⁾.

În Scythia Minor găsim martiri în următoarele vechi centre creștine: Axiopolis, Tomi, Noniodurum, Halmiris și Dinogetia.

În Axiopolis sunt amintiți mai mulți martiri ca: Quindeus, Zenon, Acaciu, Dion și Crispio care, primiră cununa muceniecilor împreună cu un sfânt, de care nu ne putem îndoii cătuși de pu-

1) Ibidem ; 2) Ibidem, pag. 111. 3) J. Zeiller pag 111; 4) ibidem pag 112;

5) Ibidem pag. 11n. 6) V. Pârvan, pag. 68 și n. 325; 7) Dr. S. Relli pag 72;

țin și despre care istoricul Procopius ne spune, că ar fi ilustrat această cetate ¹⁾. Este vorba de sfântul Ciril, căruia unii i-au atribuit chiar un scaun episcopal.

Ceiace ne determină, ca să nu ne îndoim de realitatea istorică a acestui sfânt, este — în afară de mărturia lui Procopius — faptul important al descoperirii unei basilici, ce purta numele lui, în afara zidurilor orașului Axiopolis; de aici, se poate trage concluzia, că basilica a fost clădită chiar pe mormântul său ²⁾.

În Tomi sunt amintiți martirii Helia, Lucian, Zotic, Marcialis, Stratonis, Valeriu, Macrobiu și Gordian ³⁾. În sinaxarele grecești se precizează, că ultimii doi martiri erau din Asia, însă din cauza credinții lor ferme, au fost exilați de Licinus în Tomi și aci condamnați la moarte.

În Noviodunum, martirologia siriană amintește pe sfinții Flavian și Filip, iar cea a lui Ieronim, adaugă pe Heraclius și Paulus ⁴⁾.

În Halmiris, acte e martirilor pomenesc de doi creștini din orient, preotul Epictet și călugărul Astion, ce părăsesc Asia din cauza persecuției lui Dicolețian. Venirea lor în Halmiris, nu-i scutește însă de moarte, căci crudul Dicolețian își încarcă conștiința lui păcătoasă și cu sângele lor ⁵⁾. În actele martirologice, ce pomenesc de ei, se mai cuprinde și mențiunea, că părinții lui Astion, ce veniseră din Asia să-și vadă fiul în închisoare la Halmiris, sunt vizitați de episcopul Tomisului, Evangelicus însoțit de preotul Bonosiu ⁶⁾.

În sfârșit, în Dinogetia, martirologul lui Ieronim amintește pe sfântul Alexandru ⁷⁾.

Din cele înfățișate mai sus, se constată deci cu prisosință, răspândirea sămânții creștine în regiunea dintre bătrânul fluviu și Marea Neagră. Că multe din actele martirilor mai cuprind și legende, — ce vre-o imaginație bogată le-a brodat în legătură cu vre-un martiragiu — este foarte adevărat; dar nu înseamnă ca din această cauză să înlăturăm realitatea istorică, a celor ce au pătimit. Și chiar de am înlătura-o pe a unora, despre care avem mărturii, fie puține, fie ale unor scriitori nedemni de crezare — nu înseamnă să ne îndoim și de realitatea istorică a acelorora, ce ne este dovedită și prin alte mărturii externe. Oare despre autenticitatea sfinților martiri Dasius și Cyril, se mai poate îndoii cineva?

B. Ceiace ne dovedește însă în chip definitiv, că în Scythia Minor creștinismul nu numai că este răspândit în chip sporadic, dar că și cunoaște de timpuriu succese însemnate, este apariția unui scaun vlădicesc în Tomi metropola provinciei, — spre sfârșitul secolului III.

Această stare înfloritoare a ideilor creștine în Scythia, a determinat de altfel și pe istoricul Sozomen, ca să scrie câteva

1) J. Zeiller op. cit pag. 116. 2) J. Zeiller op. cit pag. 117. 3) Ibidem pag. 118; 4) Ibidem pag. 119. 5) Ibidem; 6) Ibidem. 7) J. Zeiller op. cit. pag. 120

rânduri cu privire la această situație, rânduri, cari nu exprimau decât curatul adevăr, dar care au părut unora ca o exagerare retorică ¹⁾.

„În țara lor (Sciților) — scrie Sozomen, — sunt o mulțime de cetăți, de sate și de forturi. Capitala se cheamă Tomis, care e o mare cetate de-a stânga Pontului Euxin (Marea Neagră). Episcopul conduce singur toate bisericile, după vechiul obicei al țării, care este și astăzi în vigoare“ ²⁾.

Primii episcopi ai Tomisului, apar în legende. Sinaxarele grecești pomenesc de un episcop „Ephraem“, care ar fi fost trimis la Tomis de „Hermon de Ierusalim“ și acolo ar fi suferit martirul ³⁾.

Despre acest episcop însă, nu mai găsim nimic nicăeri, așa că existența lui pare îndoelnică.

Șirul episcopilor siguri ai Tomisului, este început cu Evangelicus, care a trăit pe vremea lui Dioclețian ⁴⁾. Despre acest episcop, se povestește în actele sfinților Epictet și Astion, că s'ar fi dus la Halmiris, unde ar fi vizitat și botezat pe părinții lui Astion, ce veniseră din Orient, să-și vadă fiul în închisoare. Al doilea episcop este Filius sau Titus, ce trăește pe timpul lui Licinus ⁵⁾.

Din martirologiile Beda și Raban, se știe despre el, că a fost torturat și în urmă omorât, pentru că s'ar fi împotrivit înrolării lui în armată ⁶⁾.

După Filius, urmează un gol, ca apoi șirul episcopilor să continue neîntrerupt până la anul 550, cu ultimul episcop, Valentinianus ⁷⁾.

Despre episcopii din Tomis mai știm că erau autocelali).

Iată deci, cât se răspândise creștinismul spre sfârșitul secolului III, în Scythia Minor! Prezența unei episcopii aici, desigur că determină pe oricine să-și închipue, cât de mult se întinse și încolțise sămânța creștină. Semănată din prisosință, mai ales prin intermediul negustorilor, ce făceau legătura între civilizație și barbarism, între creștinism și lumea păgână, ea a fost nu vegetativă, pasivă, ci roditoare ca în vechile centre creștine înființate de apostoli. Cu ivirea episcopatului din Tomis, ideile creștine vor lua și mai mare avânt, biserica având acum un conducător permanent, care se va îngriji nu numai de misionarism, ci și de organizarea și fundarea ei pe baze solide, ca să poată rezista cu vitejească bărbăție și tuturor atacurilor păgâne, ce vor încerca puterea temeliilor ei.

Preot Octavian C. Iatan

1) V. Pârvan op. cit. pag. 67; 2) Sozomen, Istoria Bisericească, Trad. de I. P. S. Iosif Gheorghian, pag. 236; 3) J. Zeiller op. cit. pag. 171; 4) V. Pârvan op. cit. pag. 71.

5) V. Pârvan op. cit. pag. 71; 6) J. Zeiller op. cit. pag. 171; 7) V. Pârvan op. cit. pag. 71—72; 8) Dr. S. Relli op. cit. pag. 74.

Libertatea conștiinței, mijloc de propagare a sectelor

Tot programul tehnic al actualei civilizații se bazează pe garanția, ce o dau statele în general individului, de-a fi liber, de-a dispune de energia sa, de bunu-i plac și a o dedica—în măsura capacității de creație, binelui obștesc.

Aceasta se obsearvă pe planul materialist al muncii cotidiene. Lucrul făcut de bună voe, liber, este totdeauna preferabil și cantitativ și calitativ celui oprimat. În concluzie, societatea trebuie să dea pe deplin autonomia individului în a creaa, în a lucra, pentru realizarea a celui tot armonice, imperativ coexistenții sociale.

Ne întrebăm însă, dacă, aceeaș libertate deplină, nu de muncă însă, ci de conștiință, ar contribui la limpezirea haosului satanic al vremurilor noastre,

Libertatea conștiinței este într'adevăr o necesitate absolută a individului. Această necesitate a fost însă platformizată și dedesubturile, ce au alimentat și au luptat pentru prescrierea ei în text de lege, n'au fost totdeauna de dragul cugetării în sine, al credinței, ci de consecințele ce trebuiau să-i urmeze, — de un cras utilitarism prin anihilarea forțelor creatoare ale națiunilor. Protestantismul dacă a luptat pentru absolvirea ei, a fost drept consecință a universalismului catolic, încătușător al oricărei naționalizări religioase. Astăzi însă, în Germania prin mișcarea cunoscută sub numele de *Hochkirliche Bewegung*, profesorul Friederich Heiler urmărește o oarecare reîntoarcere la tradițiunile bisericii catolice, — circumvizând întrucâtva avântul, ce-l luase în ultimul timp, sborul libertății de conștiință.

Cine să se împotrivescă libertății de conștiință? Nimeni, nicăeri și nici la noi. Toate curentele filosofice, deși unele materialiste—au pledat pentru intangibilitatea acestui drept al omului. Rezultatul n'a fost prevăzut poate din indiferența, care o arătau autoritățile statului și au dat ocazie încuibării a fel de fel de credințe — adevărate focare de disoluție.

Pericolul n'ar fi mare, dacă ar stagna aci, dar acestea toate, lucrează intens și asiduu la sărămițarea sufletului religios și național al oricărui popor, dirijate din umbră. Caracterul secret ce-l au, fondurile pecuniare insecabile și abilitatea de strecurare printre obstacolele, ce li se opun, le dau dreptul de-a activa — sub ochii noștri. Libertatea de conștiință dă sectelor prilejul de-a fi un permanent element de dizolvare a vieții noastre religioase și de dezorientarea conștiinței noastre morale. Vechea noastră ortodoxie se macină, în umbra libertății de conștiință a sectarilor

sprijiniți, negativ, de desconsiderația intelectualității și lipsa de grijă a oficialității și pozitiv de curentele oculte, atee.

Nu poți protesta și contesta acțiunea lor, căci este textul constituției, care le dă dreptul de... liberă conștiință, de-a fi fără tradiție, ierarhie, patrie... (lucruri ce sunt de acută actualitate în mișcarea prof. Heiler din Germania). Nu-i împiedică nimic să fie ostili statului, pe care-l acceptă numai din oportunitate practică, contra armatei, organizației statului, ideii naționale, moralei etc. în sfârșit, contra a tot ce i-ar duce inevitabil la ruina ortodoxiei noastre.

Ar fi momentul să se impună un control, cât se poate de sever acestor internaționaliști și să se vadă dacă, ei într-adevăr fac propagandă sectară numai de dragul eliberării omului de sub tirania statului și-a religiei ortodoxe, care i-ar forța să creadă, ce credem și noi, sau și din alte îndepărtate sibilice poște și dorinți ?

Ar trebui să se tempereze zelul de propagandă al acestor incursioniști veniți de peste granițe și tot odată pusă în drepturile și datoriile ei de biserică dominantă și națională, biserica ortodoxă.

Libertate de conștiință tuturor celorlalți ? Da ! Dar nimic să nu se facă decât la lumină, la vedere, pentrucă tot ceace-i ascuns nu-i lucru curat, și când doi inși se retrag din fața ta, spre a se consătui, poate-ți pregătesc chiar moartea. Nu dealtceva, dar mâine, poimâine, o să ne trezim teatru de joc sângeros al fiilor neamului nostru, ca în provoslavnică Rusie și în catolica Spanie.

Sperăm în dinamismul bisericii noastre ortodoxe, care dela un timp, prin reprezentanții săi autorizați a început, în zumzet de albine, a căuta mai cu ardoare înțelepciunea Scripturilor și-a strămoșilor noștri, convingând pe cei rătăciți la minte și la suflet, să se întoarcă la matca părăsită.

Este de a noastră datorie - a preoților permanent - de-a sta de veghe, ca nu cumva neghina să scoată capul. Autoritatea civilă a început a ne da concursul necesar - convinsă de rolul nostru. Rămâne să răspundem prin zelul și dragostea misiunii noastre.

Preot I. Negoită

Cosâmbesti-Ialomita

1) Vezi Cronica externă—Tomis—Iulie—August 1939

Lumânările de ceară în cultul bisericeii ortodoxe

Lumânările nu sunt ca pâinea și vinul la taina euharistiei și untul-de-lemn la taina mirului și a sf. ungeri, mijloace, prin care se împărtășesc credincioșilor darurile cele mai înalte dumnezești, dar totuși ele formează mijlocul foarte însemnat, de care se folosește biserica în cultul public al creștinilor, spre a simboliza prin ele ideile, cele mai profunde ale religiunii creștine, adevărurile cele mai înalte dogmatice și morale, pe de altă parte, pentru a spori prin ele religiozitatea creștinilor.

În cultul religiunii mozaice, aflăm lumânările, ca un simbol multilateral al cultului. Probă ne este *sfeșnicul, cel de aur, din cortul mărturieii și sfeșnicul cel de aur, din templul lui Solomon (II Moisi 37, 22-24)*.

Că și în cultul bisericeii creștine au fost chiar dela început întrebuințate lumânările, se poate afirma în mod sigur, deoarece multe lucruri, cari se referă la cult, au trecut dela cultul mozaic la cel creștin.

Lumânările au fost întrebuințate și pe timpul sfinților apostoli, afirmare, care își are întărirea în însăși Sf. Scriptură, căci în Faptele Apostolilor (20-7,8) citim următoarele: „*Iară în una din Sâmbete, adunându-se ucenicii să frângă pâine, Pavel vorbia cu ei, vrând să purceadă a doua zi și lungi vorba până la miezul nopții și erau multe lumânări în foisorul unde erau adunați*“.

Din acest citat al Sf. Scripturi se vede, că lumânările au fost întrebuințate de Sf. Apostoli în adunările religioase ale creștinilor, căci zice: „*adunându-se ucenicii să frângă pâine*“.

În primele 3 secole, creștinii, din cauza prigonirilor, erau nevoiți a-și face adunările lor religioase noaptea, sau a se ascunde prin catacombe și deci întrebuințarea lumânărilor era inevitabilă.

Dar chiar în acest timp de prigonire, creștinii erau totdeauna și pretutindeni strămtorați și prigoniiți, încât n'ar fi putut serba cultul dumnezeesc și în public și cu toate acestea și la serbările de ziua și publice găsim, că lumânările, se întrebuințau.

Prin ridicarea religiunii creștine la religione, de stat de Constantin cel Mare, exercitarea cultului deveni liber. Cultul a eșit din întunericeul nopții la lumina zilei, din catacombe a intrat în biserică.

Sf. Constantin cel Mare, a căutat toate mijloacele, pentru înfrumusețarea cultului dumnezeesc, ordonând — printre altele —, că lumânările, cari se întrebuințau și până atunci în biserică, să se întrebuințeze și de acum înainte, mai ales la sărbători mari,

într'un număr cât mai mare și nu numai în biserică ci și în afară de biserică. *)

Istoriograful bisericesc Eusebiu zice despre Sf. Constantin cel Mare :

„Privegherea cea sfântă din noaptea spre ziua de Paști, o prefăcu el în ziua cea mai senină și luminoasă, prin aciea, că porunci, ca să se pună colonne de ceară prin toată cetatea și să se poarte săclii de ceară, de cei aleși spre acestea, prin toate locurile“. (Eusebiu — viața sf. Constantin cel Mare).

Intrebuințarea lumânărilor în cultul public creștin se întări și prin Canoanele Apostolice, dintre cari canonul al 2-lea orânduiește următoarele: „Să nu fie iertat a se aduce altceva în altar, afară de uht-de-lemn și lumânare sfântă“.

Insă nu numai canoanele apostolice, ci și multe sinoade particulare și chiar ecumenice întăriră întrebuințarea lumânărilor; nu numai prin canoanele lor, ci și prin practică proprie, întrebuințând lumânările la procesiunile lor religioase, precum citim aceasta despre sinodul al treilea și al patrulea ecumenic.

Dușmanii credinței adevărate însă — ereticii, — cari căutau a schimonosi adevărurile cele mai înalte dogmatice, n'au trecut cu vederea nici cultul divin, pe care căutau a-l schimonosi. Intre acești eretici, erau mai ales Arienii, cari se siliau a scoate lumânările din cultul divin, știind bine, că ele sunt mijloace sporitoare de credință și religiozitate adevărată și că prin ele se simbolizase și adevărurile referitoare la Sf. Treime și natura în două firi a lui Hristos“. Așa închipuia sfeșnicul cel cu 3 lumini Sf. Treime, iar cel cu 2 lumini, dubla natură a lui Iisus Hristos.

Intențiunea ereticilor se realizează pe un scurt timp, pentrucă unii din împărații bizantini, precum *Constantiu* (337-361) și *Valens* (361-378) erau însuși Arienii și pe timpul acestora scoteau Arienii cu sila lumânările din bisericile ortodoxe, precum cetim în epistola lui *Atanasie* în care se plânge despre persecutările, ce le aveau de îndurat ortodocșii, din partea Arienilor.

Cu *Valens* († 378), ultimul împărat arian, au încetat persecutările și lumânările se introduseră din nou în cultul dumnezeesc.

În sec. VIII se ivi lupta contra icoanelor, sub împăratul *Leon Isaurul* și în anul 728 s'au scos icoanele din întrebuințarea bisericească. Scoțându-se icoanele, putem presupune, că și lumânările cari ardeau înaintea icoanelor sfinte, n'au fost cruțate. Această stare de lucruri se schimbă prin decretul sinodului VII ecumenic (783), ținut sub împărăteasa *Irina* și fiul ei *Constantin VI*, introducându-se icoanele și cu acestea, natural, că și lumânările, iarăși în cultul dumnezeesc, însă, durere, numai pentru scurt timp, căci prigoana începu iarăș la anul 815 sub împăratul

*) Vezi Eusebiu — Ist. Ecles, Sf. Ioan Hrisostom Omilia 4 — Sf. Ieronim.

Leon Armeanul și urmașii lui Mihail (821-829) și Teofil (829-843) sfârșindu-se pentru totdeauna abia în anul 842 sub împărăteasa Teodora prin sinodul ținut în Constantinopole, sub președenția lui Metodie Mărturisorul.

Deci lumânările, în cultul divin, au fost întrebuițate în toate secolele și prin toate locurile în biserica ortodoxă, afară de intervalele arătate mai sus, adică dela anii 337-378; 727-782 și 815-842.

Sf. Liturghie este prima la care s'au introdus lumânările, bine înțeles o introducere succesivă. Sf. Ieronim bunăoară vorbește de arderea lumânărilor numai în timpul cetirii Evangheliei. La început lumânările erau puse împrejurul Sf. Mese, iar mai târziu, s'au așezat chiar pe Sf. Masă în sfeșnice, cu mai multe brațe: 2, 3, 5, 7 sau 12, după cum sunt sfeșnicile întocmite în acest scop.

Afară de aceste lumânări, cari ard în permanență în timpul serviciului divin, se mai aprind unele la anumite acte din Sf. Liturghie, după care se sting: la intrarea cea mică, cu Sf. Evanghelie, la ieșirea cu Sf. Daruri, etc.

Se mai întrebuițează lumânările la taina Sf. Botez, încă din primele veacuri ale creștinismului, după cum cetim în Sf. Ioan Gură de Aur (cat. I către cei luminați c. 2).

Taina ungerii cu Sf. Mir se făcea și în vechime, ca și azi, imediat după botez, deci și lumânările, cari ardeau la Sf. Botez continuă a arde și la taina ungerii cu Sf. Mir Însemnătatea luminii, ce se dă celui botezat, sau nașului lui, e așa de însemnat încât preotului i se impută, ca un păcat greu dacă ar boteza fără ea, iar Sf. Ioan Tesalonicianul (c. 68) ne spune, că noii botezați se petreceau până acasă cu lumânări aprinse.

La taina pocăinții s'au întrebuițat lumânări aprinse la reprimirea solemnă a penitenților în sânul bisericii. Ceremonia aceasta se serba în biserica orientală în Vinerea Mare, iar în biserica occidentală în Joia Mare, după cum ne spun marii scriitori bisericești: Ieronim — Ciprian — Ambrozie, etc.

La taina cununiei pe lângă lumânările, cari se aprind la săvârșirea ei, se mai amintește și făcliile, pe cari le primeau înaintea intrării lor în biserică. „Și preoții țineau făclii de ceară aprinse“, zice Simion Tesalonicianul (p. 279).

La taina Sf. Maslu se întrebuițează 7 lumânări aprinse, după numărul preoților; nefiind numărul de 7 preoți, ci numai 2-3-5 numărul lumânărilor rămâne același.

La primirea, celor ce voesc a se călugari — bărbați și femei, — cari se aduc desculți și cu capul gol de către călugări, — după vohodul cel mic — din tinda bisericii înăuntrul ei, la care ceremonie se aprind lumânări, după cum mărturisește Sf. Simion Tesalonicianul (pag. 270), iar după cetirea Sf. Evangheliei se dă noului călugărit, de către stareț, o lumânare aprinsă, ținând și starețul împreună cu frații lumânări aprinse.

La târnosirea bisericeii se întrebuițează, chiar din vechime lumânări, cari simbolizează ideile cuprinse în actele și ceremoniile slințirii, iar arhiereul pune în mijlocul pietrelor într'o groapă mică o lumânare aprinsă (Sf. Simion Tesalonicianul : Târnoșirea bisericeii pag. 173).

La rânduiala înmormântării și parastasului se folosesc lumânări.

Obiceiul de a pune moribundului o lumânare aprinsă în mână și a aprinde lumânări în casa mortului, e o datină străveche creștină (Eusebiu) și pare a avea temeiul chiar în Sf. Scriptură și anume în asemănarea făcută de Iisus despre leciioarele înțelepte, cari ieșiră înaintea Mirelui cu candelile aprinse. La rânduiala parastasului și la aducerea jertfelor nu lipsesc lumânările, punându-se în număr mare, chiar între darurile aduse.

Cu privire la adevărurile dogmatice, lumânările închipuesc, în general; pe Mântuitorul lumii, trupul Lui cel curat, liber de păcatul strămoșesc și de orice pată. Aceasta numai în ceea ce privește lumânările de ceară curată. Ceara — adică — se culege din cele mai curate și binemiroșitoare flori și, deoarece albina este privită ca tipul virginătății, deaceia simbolizează lumânările de ceară corpul lui Iisus Hristos, fructul corpului Sf. Fecioare Maria.

Lumânările mai simbolizează: lumina prin Sf. Duh, care se dă neîncetat creștinilor în biserică, precum zice Sf. Simeon Tesalonicianul (pag. 387).

Ne mai simbolizează și pe sfinții, cari prin luptele și viața lor sfântă, au luminat și luminează și azi creștinilor în întunecul fără-de-legilor lor, deșteptându-i la luminare.

Prin lumânări se mai închipuesc cele trei virtuți teologice: credință prin lumină, dragostea prin căldură, speranța prin poziția cea dreaptă a luminei și prin înălțarea flăcării de sus.

Deoarece lumânarea din ceară curată simbolizează jertfa cea de pe cruce a Mântuitorului, biserică cu tot dreptul pretinde, ca la toate funcțiunile liturgice, să se întrebuițeze lumânări de ceară curată.

Că lumânările preparate din alte materii. nu sunt așa de potrivite, ca ceara curată, care este un produs al curatei vietăți din substanțele cele mai fine ale plantelor, nu mai începe îndoiială și nu mai este nevoie a discuta aceasta.

Pilda dată de Prea Sfințitul nostru Episcop D. D. Gherontie, prin reînălțarea sabricei de lumânări de ceară curată, este edificatoare.

Ierom. Cornelie Georgescu

Starețul Mănăstirii „Cherontie Episcopul“

NECROLOG

la înmormântarea lui Aurel Vulpe Deputat și Consilier Eparhial de C-ța

*Omul ca iarba, zilele lui, ca floarea
câmpului (Ps. 102, v. 15).*

Așa este, întristată familie și jalnică asistență. Trec ani, trec luni, săptămâni, zi după zi și, pe neașteptate, pe nesimțite, viața noastră se sfârșește. Cum? că, doar, ieri l-am văzut, am vorbit cu el și azi mort! Așa ne întrebăm, și nu ne pricepem, cum se poate, cum s'a putut să moară prietenul, prietena noastră, tineri în floarea vârstei, ca să nu mai vorbim de bătrâni.

„Că ieri am vorbit cu voi și, fără de veste, a venit asupra-mi înfricoșatul ceas al morții“.

O, iubiților, de ce ne mai întrebăm, cum au murit alții? Dece să nu ne gândim, ce se va întâmpla cu fiecare dintre noi, în clipa aceasta, poate, peste o oră, peste o zi, o lună, peste un an.

Jalnici ascultători,

Moartea lui Aurel Vulpe, este un aviz pentru ori care dintre noi. Să tragem și din această nespusă durere o învățătură pentru noi.

Viața omului e nu numai scurtă, ci și nestatornică și slabă. Nebun este acela, dar, care știind aceasta, uită pe Dumnezeu și poruncile lui, de a se feri de păcate și a se îngriji de curăția sufletească.

Omul, ca și floarea, el crește și se vestejește și ca umbra florii fuge și nu stă (Iov, 14 1).

Știu—ca și tine—iubite creștine, că dacă ajungem eu sau tu, să trăim câte 70-80 de ani, ne bucurăm nespus; dar, moartea tot vine și abia atunci, vom vedea cât este de scurtă, față de veșnicia în care intrăm după moarte.

Un înțelept al vremurilor demult trecute, spune că Xerxe, împăratul Perșilor sta odată privind-și oștile sale și plângea suspinând că, peste 100 de ani nici un soldat nu va mai trăi. Să ne gândim și noi, iubitorilor, pe câți am cunoscut în viață și să ne întrebăm unde sunt ei azi? Avut-am domnitori și regi viteji; unde sunt ei azi? Avut-am arhierei, cuvioși și sfinți; unde sunt ei azi? Avut-am boeri, dirigători, negustori cinstiți; unde sunt ei azi? Toți sunt pământ, toți au trecut ca floarea câmpului, fără să fie vorba de sute de ani; viața omului e scurtă, scurtă de tot. Unde și ce vom fi noi mâine, poimâine, peste un an, peste zece? Rouă de dimineață, care la prima vază de soare, s'a prefăcut în abur și a pierit depe pământ.

Dar viața noastră este, nu numai scurtă, ci și nestatornică. A trăi nu este alta, decât a muri, pentru că, cu cât trăești o zi, cu atâta te apropii de moarte

Viața omului, nu este numai scurtă și nestatornică, ci este și slabă. Intr'un fel ne naștem și într'altfel murim. Un curent de aer, o băătură de apă prea rece, o transpirare puternică, un abuz de băuturi spirtoase, o mâncare cu lăcomie, ni pot strica sănătatea, și ni pot lua viața. *«Nu întreba de unde vine moartea, zice Fericitul Augustin, (ci întreabă-te de unde nu vine) (Sólilogie Cap. 8). Omul, fiind creat din pământ ca și o oală, e slab și se poate strica, tot așa de ușor, cum se strică o oală. Ba, mai rău; căci o oală ferită de ciocniri, trăiește și sute de ani.*

Noi, însă, când ni se pare că ne îngrijim mai bine, ca să trăim mai mult, atunci ni pierdem viața mai degrabă, dacă trăim fără înțelepciune.

Numai din aceste puține cuvinte, cred că a-ți înțeles, întristați ascultători ce este viața noastră, cât e de scurtă, nestatornică, înșelătoare, slabă și neputincioasă. A-ți înțeles cred, că pentru a ni păstra viața trupească se cere să purtăm grijă de *«ziua cea neînserată»*, când nu vom mai aparține lumii pământești, ci vieții de dincolo de mormânt care va fi așa, cum am știut să ni-o pregătim prin viață curată, sfântă,

creștină, față de familie, de prieteni, de țară și de neamul nostru.

* * *

Jalnici ascultători,

Voiți o pildă de viață curată, de inimă nobilă, de suflet creștin, de confrate iubitor, priviți și vedeți-o în racla, ce ni stă înaintea.

Este Aurel Vulpe.

Cine mă poate contrazice? Mie îmi este cunoscut de 15 ani, decând am venit la Constanța. Domnia Voastră îl cunoașteți de 30 de ani. Alesele sale calități sufletești l-au făcut iubit în întreaga Dobroge. Cultura lui Aurel Vulpe a fost pe cât de o superioritate intelectuală, tot pe atâta de o remarcabilă superioritate creștinească. Biserica noastră ortodoxă îi copleșea întreaga ființă. Ortodox de elită, Aurel Vulpe a fost totdeauna gata la nevoile Bisericii. Membru al Adunării eparhiale, ales cu unanimitate de credincioșii noștri, Consilier eparhial. Aurel Vulpe era de o punctualitate pilduitoare, la chemările noastre, pentru nevoile eparhiei Constanța. Luminile, pe cari Aurel Vulpe le aducea în discuția diferitelor probleme, erau adeseori directive și norme de urmat pentru Consiliul eparhial. Cuvântul său ponderat și cald, convingerea, seninătatea figurei sale, privirea blândă, ținuta demnă, captiva, așa cum a captivat întreaga Constanța și toată Dobrogea, ori de câte ori Aurel Vulpe intervenia în discuții de ordin juridic.

Biserica are a mulțami memoriei sale pentru concursul neprecupețit și desinteresat, pe care i l-a dat cu prisosință.

Dar, Aurel Vulpe, a adus imense servicii țării întregi, care l-a chemat la conducere, în Dobrogea, ca prefect de Constanța și ajutor de primar; iar, acum în urmă, ca Consilier al Curții administrative-Constanța Instituție, care tinde să schimbe mentalitatea bolnavă, depână mai ieri, care a răpus vieți scumpe țării și neamului, și în care Aurel Vulpe era unul dintre cei

mai indicați să activeze. Moartea sa, însă, prea timpurie, ni-l răpește tocmai când abia începuse a-și croi planul de luptă, pentru primenirea cetățenilor noștri, rătăciți.

În fața sicriului celuice a fost amicul nostru scump, cetățeanul nostru loial, creștinul convins, împreună în crătorul nostru, în via Domnului, Eparhia Constanta, prin glasul sfinților slujitori ai Altarului, își înclină capul și strigă cu Dreptul Iov «*Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului bine cuvântat, deacum și până în veac*».

Iar vouă, scumpă soție, rudelor și cunoscuților lui Aurel Vulpe, Biserica vă amintește apostolește cuvinte:

«să nu vă întristați, ca ceice nu au nădejde, pentru că, de credem că Hristos a murit și a înviat; credem și noi că, împreună cu Dânsul, ne vom răpi în nori, și așa, pururea cu Domnul vom fi: amin.

Dormi în pace Aurel.

+ GHERONTIE.

3 Octombrie 1939.

Cuvântarea l. P. S. S. Patriarh Nicodim la târnosirea bisericii din comuna Stoenești-Muscel ¹⁾

Suflete, înlăcărate de credința în Dumnezeu și pline de râvnă și iubire de Țară și Neam, au jertfit din avuțul lor și au ridicat această frumoasă biserică. Apoi sfințirea acestei biserici a atras atâta mulțime de oameni din toate părțile și de toate treptele, în cât, a presăcut ziua de azi în strălucită sărbătoare.

Atât râvna și jertfa ctitorilor, cât și râvna mulțimei, de a a-lergat la sărbătoarea de aicea, ne dovedesc însemnătatea, ce o are biserică. Și această însemnătate ne-o vom putea explica, numai când vom ști ce este biserică, lăcașul de închinare și ce a făcut ea.

Biserica este casa lui Dumnezeu. Insuși Mântuitorul Hristos o numește așa. El zice; „Casa Tatălui Meu casă de rugăciuni se va chema“. Ba și însuși Dumnezeu o numește așa: „Să-mi zidiți casă și să-mi puneți numele Meu acolo și voi locui între voi!“ Iar cel dintâiu ctitor, care a zidit cea dintâiu biserică Dumnezeului celui adevărat a răspuns: „Ce casă îți vom zidi, când cerul

1) Reprodușă după ziarul România.

și cerurile cerurilor nu te încap“. Și dacă a zidit biserica, a zis : „Iată, Ti-am zidit casă și am pus numele Tău acolo“. Să fie dar ochii Tăi deschiși ziua și noaptea spre biserica aceasta și urechile Tale să ieie pururea aminte la rugăciunile, celor ce se vor ruga aicea... De se va încuia cerul și nu va da ploae pe pământ, pentrucă a greșit poporul Tău ; dacă se va întoarce poporul Tău și se va ruga în casa aceasta, să dai ploae poporului Tău. De va veni asupra poporului molimă ucigătoare, pentrucă a greșit poporul Tău, și de se va căi poporul Tău și de se va ruga în casa aceasta, Tu să ascuți din cerul cel sfânt al Tău și să trimiți mântuire poporului. De va veni asupra poporului neam strein și va obijdui poporul Tău, pentrucă a greșit ; de se va întoarce poporul și se va ruga cu fața spre casa aceasta, Tu să ascuți din cerul cel sfânt al Tău și să trimiți izbăvire poporului Tău!“.

Așa s'a rugat cel dintâiu citor și Dumnezeu i-a răspuns : „Iată, ți-am ascultat rugăciunea ! Să fie cum ai zis !“.

Dar mai sunt și alte semne, care arată prezența lui Dumnezeu în biserică. Așa Mântuitorul zice : „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor“. Dar unde oare se adună mai mulți oameni în numele Domnului, ca în biserică ? Apoi pe sf. masă cea din altar stă pururea Evanghelia, cuvântul lui Dumnezeu. Și unde e cuvântul lui Dumnezeu, acolo e și Dumnezeu. Apoi în slintele altare e pururea de față trupul și sângele lui Hristos Dumnezeu, prin urmare e însuși Dumnezeu de față.

Iată dar cu adevărat, că biserica e casa lui Dumnezeu, asupra căreia stă numele Lui, Ia care iau aminte urechile Lui și privesc ochii Lui pururea, în care stă de față în mijlocul credincioșilor însuși Dumnezeu, unde e cuvântul Lui și corpul și sângele Lui, etc.

Dar biserica mai este și școală dumnezească de însuși Dumnezeu întemeiată, unde se predă cuvântul și legea Lui.

Ia să vedem, are oare biserica toate însușirile unei școli ? Școala are sală de clasă, catedră, bănci, elevi, profesori, cărți și program.

Biserica are toate acestea. Are sală de clasă, mai mare ca la orice școală, Are catedră : amvonul sau treptele din fața altarului. Bănci are mai puține — stranele — pentrucă învățătura aicea e despre Dumnezeu și mântuirea omului, și ea trebuie ascultată în genunchi sau în picioare. Elevi sunt toți locuitorii satului, sau ai târgului. Profesor e preotul. Are cărțile cele mai de seamă : Evanghelia — cuvântul Domnului ; apostolul — învățătura apostolilor ; 12 cărți mari cu imne de laudă și de proslăvire a lui Dumnezeu și a sfinților lui, pline de învățatură pentru creștini. Alte 12 volume mari — Viețile sfinților, pe cele 12 luni ale anului — minunate lecții pentru credincioși, și alte multe cărți.

Din toate aceste cărți preotul scoate, ca dintr'o comoară bo-

gată, învățături pentru popor la toate ocaziile și la toate împrejurările.

Dar program are școala asta? Are! E calendarul, în care se arată, ce lecții au să fie în fiecare zi a anului, pentrucă, învățământul în școala asta e pe anul întreg. Aici nu sunt vacante nici măcar de o zi.

Dealungul veacurilor pline de mari greutăți, prin care a trecut poporul nostru, când noi nu avem nici universități, nici academii, nici licee, ba nici chiar școli primare, bisericuțele modeste, de bârne sau de nuele, erau singurele școli, și preoții, modești și smeriții călugări au fost singurii profesori, iar cărțile bisericesti erau singurele cărți de învățatură. Aici, în bisericuțele acestea s'au făurit și limba și naționalitatea românească și acei preoți modești și călugări smeriți au fost făuritorii.

Doar se știe, că pela anul 250 d. Hr. imperiul roman și-a retras din Dacia armata, administrația și toți slujbașii. Atunci au fugit de aici și bogății și negustorii. A rămas numai poporul de rând și preoții. Timp de 1000 de ani singura școală a fost biserica și singurul profesor preotul.

Când după o mie de ani cerul istoriei a început a se limpezi, poporul nostru era bine format și călăuze avea preoți, călugări și episcopi. Și când au început a se forma voevodate, cnezate și principate, principii și voievozii, din adâncă recunoștință au zidit biserici frumoase și au întemeiat monastiri, înzestrându-le din belșug, ca să-și poată împlini și mai departe menirea.

Dar timpurile grele nu erau trecute. Au venit cuceritori și au rupt din țările române, care cât a putut și la apus și la răsărit și la miază noapte. În aceste timpuri de robie și iobăgie cine-i cerceta pe Românii subjugați, cine-i încuraja și-i întărea sufletește? Călugării smeriți, cu haină aspră și adesea desculți se strecurau pe potecile munților sau peste vadurile râurilor despărțitoare de neam și duceau dosite în traistile lor, cartea de rugăciune și de slujbă bisericească, cu care înviorau sufletele însetate, le mângâiau și le întăreau în nădejdea unor vremi mai bune. Biserica a făurit și inimi și eroi. Lângă fiecare erau găsim și un preot sau călugăr sfătuitor și încurajator. Așa găsim lângă Ștefan cel Mare, pe Teoctist Mitropolitul și pe Daniil Sisastrul, lângă Alexandru cel Bun pe Mitropolitul Iosif I, lângă Vasile Lupu pe Mitropolitul Varlaam, lângă Tudor Vladimirescu pe Episcopul Ilarion, etc.

Ba acei smeriți dascăli, mai făceau și altceva: fiindcă acele cărți, ce le purtau ei în traistă, erau toate la fel după limbă, ei au întreținut mereu unitatea limbii, ca și unitatea națională.

Unde erau atuncea cei ce se uită astăzi pieziș la preoții noștri și numesc pe smeriții monahi: lepădături? Dar aceste lepădături au și astăzi în mijlocul poporului trecere, cum n'are cel mai strălucit savant. Iată colo, în cutare mânăstire, în cutare zile ale anului se adună treizeci, patruzeci de mii de oameni și o

săptămână întreagă petrec în rugăciune și reculegere sufletească și după ce au primit în ziua hramului apă sfințită, cruciulițe, cărticele și iconițe, pleacă acasă întăriți sufletește.

Dar noi ne-am silit să sărăcim monastirile, să le irosim a-veea, să le stricăm chiar și să le disprețuim, ca ne mai fiindu-ne trebuitoare. Să luăm însă aminte, că vremurile rele niciodată nu sunt trecute. Vremile bune se rânduesc cu cele rele. De aceea în timpurile bune să ne pregătim cu stăruință să întâmpinăm cu bărbăție pe cele rele, ca să le trecem cu bine.

Priviți la vremile de astăzi! În gura lor țipă până și cele mai grele vremi ale trecutului. Când s'a mai pomenit să vedem în vecinătatea noastră, un popor mare de zeci de milioane, cu destulă cultură, a fost doborât în o singură lună. Au fugit de acolo cărmuitorii, au fugit bogații, au fugit frunțașii! Și cine a rămas? A rămas poporul și au rămas preoții și călugării smeriți, ca să înceapă iar lucrarea de refacere, iarăși să zidească firicel de nisip, peste firicel de nisip și să făurească iarăși patria și să redreseze neamul.

Și acum, când îmi întorc ochii de la toate acestea și privesc această frumoasă biserică și mulțimea asta de credincioși adunată la sfințirea ei, ca la mare sărbătoare, cum să nu mă bucur? Cum să nu mă bucur, când văd că tot au mai rămas suflete credincioase Domnului și Neamului? Deaceea strig din toate puterile: sus inimile români, credincioși fii ai Bisericii și ai Patriei! Să ne unim în credința în Dumnezeu și în iubirea de Neam! Între noi să nu mai fie nici vrajbă, nici dușmănie, ci numai dragoste și omenie!

Incheind, rog pe Dumnezeu să binecuvânteze fapta ctitorilor acestei sfințe biserici și să răsplătească înmiiți jertfa!

Dumnezeu să răsplătească osteneala și dragostea celor ce s'au ostenit și au luat parte la această sfântă sărbătoare!

Dumnezeu să ocrotiască și să întărească pe înțeleptul și drept-credinciosul nostru Rege Carol al II-lea.

Cronica Externă

Germania

Se știe că Hitler urmărește reînvierea credinței vechilor locuitori ai Germaniei cu zeul Wotan. Cultul păgân ține loc la solemnități. Lupta contra catolicismului internaționalist este mai pronunțată. Arată simpatie ortodoxismului și chiar a încurajat biserica ortodoxă rusă, la construcția unei catedrale în Berlin. Pelerinajul și procesiunile fac parte integrantă din cultul catolic. S'a interzis. Educația tinetului asemenea era preocuparea de căpetenie a conducătorilor catolici. Lupta cea mai aprigă se dă pe acest teren.

Hitlerismul a înființat tabere de muncă, unde toți tinerii sunt obligați să muncească, dela un an la 6 luni. In acest timp li se face educație în sens socialist, care e ateu.

Fetele au aceeași obligație ca și băieții. Nu li se lasă cruci și iconițe în tabere și nazismul e baza educației, ce li se dă.

Totuși catolicii se laudă că nu-i atrag pe credincioși, ci se laudă ca și fariserii altă dată că numai poporul de jos e următor dorințelor hitleriste.

I t a l i a .

In provincia cea mai de la sud, Calabria, la Tropea, se află o icoană a Maicii Domnului, făcătoare de minuni, numită : *Madonna di Romania*, ceiace ar însemna, că e de origină din România. Tradiția spune că această icoană a fost adusă de Episcopul din Tropea, care a luat parte la Sinodul din Nicea 787, ținut contra iconoclasticilor, pentru marea ei valoare artistică.

Revista „Cuvântul Adevărului“ din Bixad Maramureș, de unde luăm aceste date dă și o fotografie a icoanei, din care se vede stilul bizantin bine distinct și expresia de mare pioșitate și chiar tristă, cum se obișnuște în orient. Cea mai mare minune săvârșită de această icoană a fost apărarea de rătăcirile luterane și calvine, pentru care se prăznuște ziua de 27 Martie, cu mari serbări și procesiuni. In anul 1938 s'au serbat 300 ani dela acea minune, la cari serbări a fost invitat și E. S. Andreea Casulo, Nunțiu Apostolic din România. In cuvântarea care a ținut-o cu acea ocazie, vorbind despre România și cultul Maicii Domnului în România, o numește *grădina Maicii Domnului, nobilă și scumpă națiune, care numește pe Împăratul Traian tată și e legată de Roma, pe care o socotește mamă.*

Ceia ce ar trebui să ne măgulească este aprecierea, ce o face bisericii românești, că este în tradiția și duhul bisericii creștine primare, prin păstrarea obiceiurilor, cinstirea sfintei cruci, și mai ales deosebita venerație, de care se bucură sfânta Fecioară Maria, între credincioșii români. Icoana ei nu lipsește din nici-o casă, iar postul și sărbătorile, ce se țin în cinstea ei, sunt ocazii de evlavie adâncă.

Amintește și de poetul Eminescu, care o cinstește cu numele de „*Lucealărul Mărilor*“.

A fost o ocazie de apropiere între cele două națiuni surori. Serbările, cari au ținut 4 zile, s'au sfârșit prin o grandioasă procesiune, iar în piața din centrul orașului, primarul a cetit un hrisov de închinare a cetății, Maicii Domnului.

R.

Partea oficială

Circulară P. C. Protoierei No. 6691 939.

În vederea începerii anului de lucru al P. P. și în urma rapoartelor primite vă alăturăm tablou de noua stabilire de misionari și centre.

S'au exclus acei preoți, care n'au activat și au dovedit prin aceasta, că nu merită cinstea ce le-am dat-o. Le veți comunica această celor excluși, iar celor noui numiți le veți face cunoscut această însărcinare. Activitatea constă în cercetarea tinerilor, care sunt sectanți și convertirea lor. Asemenea vizitarea părinților lor, sectanți, precum și a celorlalți sectanți din comună. La nevoie vor cere și concursul tinerilor P. P. care sunt obligați la aceasta, precum și a pune la dispoziție transportul. Unii din preoții, care au activat, au dat serbări religioase constând din exerciții și cântece executate de tinerii P. P., iar misionarii au ținut conferințe cu subiecte de combatere a sectelor pe temă națională și de Stat.

Se știe că sectele propagă internaționalismul și ura de armată și războiu. Rolul Misionarismului este de a întări credința ortodoxă și a forma pe tineri pentru apărarea țării.

Se repetă, că preoții respectivi, din comunele unde au sub-centre, nu sunt scutiți de îndatoririle, care le au pentru instruirea creștină a tinerilor, misionarii fiind numai ocazionali în parohiile unde sunt sectari. Asemenea puneți în vedere preoților din protopopiat, că sunt obligați a da concurs preoților misionari și să facă toate preparativele necesare, ca serbările să reușească și activitatea să dea roade.

Le veți pune în vedere că timpurile actuale Ne cer muncă și pregătire sulatească, de care să dea dovadă, iar de rezultat Ne veți comunica. Am dori asemenea, să controlați activitatea acestor misionari, dându-le îndrumări și amintindu-le, că se plătește 200 lei de ședință.

Cu arhierești binecuvântări.

Episcop, (ss) GHERONTIE

Consilier Referenț,
(ss) Icon. M. Rădulescu

* * *

Circulară P. C. Protoierei No. 6939/939.

Cu ordinul No. 5097,939, v'am trimis un tablou de costul imprimatelor și broșurilor expediate cercurilor și v'am obligat a încasa urgent acea sumă, banii trebuindu-Ne pentru depozitul de broșuri, iconițe, cruciulițe, ce voim a-l face la Eparhie.

Intrucât până acum n'ați trimis decât o parte, vă invităm a trimite sumele urgent, în scopul arătat.

Președinților de cercuri să le comunicați, că pentru procu-

rarea de broșuri să trimită suma de cât voește a lua pe adresa Sfintei Episcopii cu specificare pe cupon – Secția Culturală broșuri — și li se expediază imediat prin poștă.

Ar fi de dorit asemenea, ca fiecare cerc, sau și parohie, să aibă un depozit de broșuri, iar la ședința de cerc să se vândă credincioșilor deosebit, de cele ce s'ar da gratuit.

Aduceți aceste dispozițiuni la cunoștința președinților de cercuri și parohiilor.

Pentru sumele încasate în acest cont, veți face o rubrică separată cu denumirea „Imprimate cercuri“, întrucât e o rubrică cu imprimate ale Sfintei Episcopii, care e alt cont.

Dacă a-ți trimis în acest cont vre-o sumă, specificați în un raport aceasta, spre a se defalca la contabilitate.

Cu arhieriești binecuvântări.

Episcop (ss) GHERONTIE.

Consilier Referent
(ss) Icon M. Rădulescu

* * *

**COPIE de pe adresă Minist. Finanțe Nr 201795 | 939 către
M. Culte comunicată Sf. Episcopii cu Nr. 35149 | 939
relativ la contracte de lucrări.**

Toate serviciile din administrația centrală și exterioară, precum și toate instituțiile dependente, tutelate, sau controlate de acel Departament, care încheie diferite contracte de antrepriză, să facă cunoscute organelor fiscale și anume Administrațiilor financiare de constatare în circumscripțiile cărora se execută lucrările respective, toate contractele încheiate în trecut, care se află astăzi în curs de executare, precum și cele ce se vor încheia în viitor, comunicând numele și domiciliul antreprenorilor respectivi, valoarea și obiectul contractelor, locul și termenele de executare. Tot odată vă rugăm să binevoiți a recomanda serviciilor și instituțiilor, ce țin de departamentul Dvs., ca să dea organelor fiscale, la cerere, tot concursul necesar, pentru a determina elementele necesare impunerilor, comunicând cu toată urgența datele și informațiunile, ce li se cer, atât în ceea ce privește conținutul contractelor și evoluția executării lucrărilor, cât și în ceea ce privește valoarea, modul și datele de achitare a prețurilor.

p. Ministru (ss) N. OGHINĂ.

MISIONARE

La lucru în via Domnului

Duminică 15 Octombrie a. c., au fost în orașul Constanța două manifestațiuni religioase sărbătorești, care au fost onorate cu prezența P. S. Nostru Episcop D. D. Gherontie, dându-le prin aceasta o amploare deosebită și arătând grija P. S. Sale pentru bunul mers al lucrurilor, la conducerea Eparhiei. A fost în acelaș timp și un îndemn la muncă al subalternilor, arătând, că li se apreciază munca, capacitatea și se răsplătesc meritele celor probați. Asemenea a arătat, că prețuește instituția cercurilor pastorale misionare.

I.

De dimineață la ora 9.30 a luat parte la solemnitatea instalării P. C. Econ. Stavrofor Arghir Vârnab, Consilier Referent la Sf. Episcopie în postul de preot paroh la parohia Adormirea Maicii Domnului I. În sunetul clopotelor a fost întâmpinat de la poartă, de consiliul parohial, iar în ușa bisericii de soborul de preoți, în odăjdii, cu evanghelia și crucea, în frunte cu sărbătoritul.

În dulcea cântare a imnului arhieresc — Pre Stăpânul..., cântat de cor, a mers în mijlocul bisericii și apoi la icoanele împărătești de s'a închinat, luând apoi loc în jețul arhieresc.

Credincioșii nu mai aveau loc în biserică, iar toți colegii și slujbașii cancelariei sfintei Episcopii veniseră să vază, în zi de sărbătoare pe unul din cei mai vechi s'ujbași și să ia parte la bucuria răsplătirii muncii și meritului acelui, ce a început de la mic și a ajuns la cel mai înalt punct de demnitate, ce-l poate ocupa un preot de mir.

Solemnitatea a început prin citirea de către P. C. Econ. C. Staicu coleg Referent, a gramatei episcopale, care, pentru frumosul și înălțătorul conținut, o redăm în întregime, spre a fi și ca un model de urmat, pentru preoțime, spre a vedea, cum se răsplătesc de P. S. Nostru Episcop munca și meritele, celor ce servesc Domnului cu credință.

GRAMATA EPISCOPALA

G H E R O N T I E

DIN MILA LUI DUMNEZEU EPISCOPUL EPARHIEI CONSTANȚA (VECHIUL TOMIS) ȘI AL DUROSTORULUI.

După harul și puterea Preasfântului și de viață făcătorului Duh, dat de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Christos sfinților săi Ucenici și Apostoli și împărțit, de atunci până în ziua de astăzi, dela unii la alții, tuturor urmașilor lor, învrednicindu-Ne și Noi a fi urmaș și moștenitor al acelor U-

centci și Apostoli ai Domnului și, potrivit cuvântului Sfântului și Marelui Apostol al neamurilor, Pavel, în întâia sa epistolă către Timotheu, prin care învață: „Preoții, cari își chivernisesc bine diregătoria lor, să se învrednicească de îndoită cinste, mai cu seamă, cei ce se osteresc în cuvânt și învățatură”, (Cap. V. vers. 17) — fiind și Noi înzestrat cu puterea arhierască de a așeza cinuri și trepte bisericesti și a le împărtași, celor ce s'au învrednicit a sluji sfântului altar, cercetând cu totdinadinsul, pe Prea Cucernicul Preot Econom stavrofor Arghir I. Vârnav și având în vedere pregătirea lui teologică, precum și activitatea lui pastorală rodnică, pe toate tărâmurile, însoțită de o conduită morală exemplară, Noi, pe baza avizului Consiliului eparhial — Secția administrativă bisericască — din ședința dela 30 Mai 1939, și în puterea ce Ni s'a dat prin Sfintele Canoane, Legea și Regulamentele Sfintei noastre Biserici autocefale ortodoxe române, îl transferăm de la parohia „Cuvioasa Parascheva”, din orașul Constanța, județul Constanța, la parohia „Adormirea Maicei Domnului I”, din orașul Constanța, acelaș județ, și îl numim în postul de preot paroh al acestei Biserici, pe ziua de 1 Iunie 1939.

Datorințele și drepturile preotului paroh sunt indicate în normele canonice, în legea și statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, precum și în ordinele speciale, ce va primi dela centru și în regulamentele, ce se vor mai aduce pentru aplicarea integrală a noii legi bisericesti.

Preotul paroh are datoria sfântă, să informeze corect și prompt pe Chiriarhul său și autoritatea bisericască centrală, despre mersul treburilor parohiale, să execute întocmai ordinele, ce primește, și fără întârziere. Deasemenea, trebuie să se facă pildă vrednică de urmat pentru întreg personalul clerical deservent al Bisericii parohiale și pentru enoriașii săi, prin corectitudine în oficiu și prin viața morală curată, sub toate raporturile.

Astfel, Preotul paroh Econom Stavrofor Arghir I. Vârnav, îndeplinind cu credință și devotament mai sus pomenitele îndatoriri, fiind reprezentantul Nostru canonic și legal la această Biserică și parohie, se va bucura de toate drepturile împreunate cu această diregătorie bisericască, având a cere dela întreg personal clerical deservent al Bisericii și de la enoriașii de sub ocârmuirea sa, cinstită și ascultare convenită, ca unui îndrumător părinte sufletesc și legiuitor cârmuitor, precum și dragoste, încredere și ajutor, dovedite cu cuvântul și cu fapta.

Spre adevărea celor de mai sus, dăm această gramata, întărită cu semnătura Noastră și cu pecetea Sfintei Episcopii.

Data în reședința Noastră episcopală din orașul Constanța, astăzi 24 Septembrie, anul mântuirii una mie nouă sute trei zeci și nouă, iar al păstoriei Noastre al XIV-lea.

Episcop, (ss) GHERONTIE

No. 6778-24 Sept. 1939

La acestea a răspuns sărbătoritul, mulțumind lui Dumnezeu și P.S. Stăpân și Episcop, că l-a învrednicit de deosebită cinste, transferându-l la aceasta, cea mai însemnată și mai mult cercetată de credincioși biserică din orașul Constanța. A promis, că se va sili să răspundă așteptărilor, ce și-a pus în puterea de muncă și priceperea de conducere, a P.S. Episcop. Și a dezvoltat apoi programul de activitate, din care reeșea dragostea și devotamentul pentru biserica lui Hristos, fiind conștient, că va răspunde înaintea lui Dumnezeu de sufletele încredințate spre păstorie. A cerut concursul fraților preoți coliturghisitori și celorlalți clerici, precum și organelor corporative: epitropi și consilieri, rugându-i a pune și ei acelaș suflet credincios în siujba bisericii, cum e al său conștiincios și curat.

Enoriașilor le-a făcut un cald și vibrant apel, a fi în credință vie și lucrătoare, arătând prin fapte credința lor.

A răspuns P. S. Episcop, elogiind activitatea rodnică pe teren: cultural, administrativ și pastoral, a celui mai apropiat și meritos sfetnic al său. Deși numit din Mai, totuși a venit tocmai acum, spre a se convinge, dacă și în tactul pastoral este tot așa de capabil, cum a dovedit că e în celelalte direcții acum convingându-se că n'a fost înșălat în aprecierile sale, față de progresele realizate în administrația parohiei, de când a fost numit până astăzi, a ținut să ea parte personal la această solemnitate.

Elogiază activitatea înaintașului paroh T. Protopopesc, care asemenea a avut tact și pricepere în conducerea parohiei.

Epitropilor și consilierilor parohiali le aduce laude pentru felul, cum au dat concurs parohului antecedent, sfătuindu-i a da și actualului paroh acelaș necondiționat concurs.

Li sfătuiește a asculta pe parohul actual, cu supunere, căci deși tânăr este încercat în administrație, având putere de muncă și avântul tinereții.

Pe enoriași i-a sfătuit a fi buni creștini și a urma exemplul de evlavie al părinților lor, să aibă credință și nădejde în Dumnezeu, spre a ne ajuta să trecem aceste timpuri grele și turburi.

Elogiază pe M. S. Regale cârmaciul cel înțelept, care a transformat fața țării, ca să putem eși cu bine și întregi din conflagrația, ce amenință a deveni universală.

A binecuvântat pe toți, cei de față, sfătuindu-i a fi calmi și încrezători în conducători, care veghează la siguranța noastră. Le-a arătat regretul, că fiind chemat și de alte îndatoriri, nu poate sta la sf. liturghie.

În cântările imnului arhieresc și a satisfacției, ce se observa pe fețele tuturor, a părăsit sf. locaș, mergând a-și îndeplini și alte chemări, tot așa de însemnate ca și aceasta.

II.

În zi de sărbătoare și cu dulce soare de toamnă, P. S. Episcop străbate străzile principale ca în un drum de triumf salutat și respectat de mulțimea credincioșilor, ce trec grăbiți, sau merg a se prosterna Domnului în sfintele lui locașuri.

Fără să fie anunțat sau așteptat, descinde la biserica din Anadolchioi, unde soborul preoților din oraș ține ședință de cerc pastoral-misionar.

Cartier de muncitori și oameni, ce-și câștigă din muncă grea existența au avut deosebita mângâere de a fi vizitați în zi de dublă sărbătoare de Înaltul lor Părinte sufletesc și am constatat aceasta din surprinderea, ce am simțit și toți au venit pe rând a i săruta mâna și a primi binecuvântarea.

Preoții și diaconul, ce oficiau sfânta liturghie, au fost asemenea mișcați de prezența Înaltului Ierarh și se simțeau încurajați în opera de misionarism, pe care o înfăptuiau, după ocupațiile cele de luminare ale popoului, prin celelalte ocupațiuni ale lor, de protoierei, profesori, confesori și multe feluri și ocaziuni de festivități, la care sunt chemați și din care motive niciodată nu pot lua parte toți la ședințele cercului.

Frumoasele prerogative, pe care tipicul bisericesc le dau Arhierilor, când asistă la serviciile divine; au făcut plăcută impresie, dând ocazie Înaltului Ierarh a și arăta calitățile de desăvârșit muzicant și cunoscător de tipic, iar poporului credincios a primi în mai multe rânduri binecuvântarea.

A asistat până la sfârșitul sfintei liturghii, împărțind personal anafora sfințită, odată cu părinteasca binecuvântare.

Din partea enoriașilor și a preoților cercului a mulțămît P. S. Episcop, P. C. Protoiereu M. Buric, care era rânduit și pentru predica zilei, A arătat bucuria credincioșilor, că s'au învrednicit de așa cinste astăzi, ocaziune, ce le va fi, spre întărire în credință și alipire cu dragoste la iubitul lor părinte sufletesc. Asemenea și preoții capătă prin aceasta curaj și îndemn la muncă pe ogorul lui Hristos, când văd încurajarea și exemplul de împlinirea datoriei stăpânului lor.

A continuat apoi predica zilei explicând și aplicând la viața practică parabola semănătorului.

Ședința s'a încheiat de p. S. Episcop dând sfaturi și arătându-și mulțămirea, că preoțimea urmează și execută cu dragoste și devotament pastoral dispozițiile P. S. Sale, declarându-se satisfăcut de ținuta demnă și felul înălțător, cum a fost oficiată sfânta liturghie de preoți.

De popor este asemenea mulțămît că ascultă de preoți, iar prezența lor în așa mare număr, arată, că sânt și buni credincioși.

A îndemnat apoi poporul a urma, asculta și a fi devotați Patriei și Marelui nostru Rege, a cărui sărbătorire mâine, să o facă din tot sufletul și cu credință sinceră.

La acestea a răspuns sărbătoritul, mulțumind lui Dumnezeu și P.S. Stăpân și Episcop, că l-a învrednicit de deosebită cinste, transferându-l la aceasta, cea mai însemnată și mai mult cercetată de credincioși biserică din orașul Constanța. A promis, că se va sili să răspundă așteptărilor, ce și-a pus în puterea de muncă și priceperea de conducere, a P.S. Episcop. Și a desvoltat apoi programul de activitate, din care reeșea dragostea și devotamentul pentru biserica lui Hristos, fiind conștient, că va răspunde înaintea lui Dumnezeu de sufletele încredințate spre păstorire. A cerut concursul fraților preoți coliturghisitori și celorlalți clerici, precum și organelor corporative: epitropi și consilierii, rugându-i a pune și ei acelaș suflet credincios în siujba bisericii, cum e al său conștiincios și curat.

Enoriașilor le-a făcut un cald și vibrant apel, a fi în credință vie și lucrătoare, arătând prin fapte credința lor.

A răspuns P. S. Episcop, elogiind activitatea rodnică pe teren: cultural, administrativ și pastoral, a celui mai apropiat și meritos sfetnic al său. Deși numit din Mai, totuși a venit tocmai acum, spre a se convinge, dacă și în tactul pastoral este tot așa de capabil, cum a dovedit că e în celelalte direcții acum convingându-se că n'a fost înșălat în aprecierile sale, față de progresele realizate în administrația parohiei, de când a fost numit până astăzi, a ținut să ea parte personal la această solemnitate.

Elogiază activitatea înaintașului paroh T. Protopopescu, care asemenea a avut tact și pricepere în conducerea parohiei.

Epitropilor și consilierilor parohiali le aduce laude pentru felul, cum au dat concurs parohului antecedent, sfătuiindu-i a da și actualului paroh acelaș necondiționat concurs.

Li sfătuește a asculta pe parohul actual, cu supunere, căci deși tânăr este încercat în administrație, având putere de muncă și avântul tinereții.

Pe enoriași i-a sfătuit a fi buni creștini și a urma exemplul de evlavie al părinților lor, să aibă credință și nădejde în Dumnezeu, spre a ne ajuta să trecem aceste timpuri grele și turburi.

Elogiază pe M. S. Regele cărmaciul cel înțelept, care a transformat fața țării, ca să putem eși cu bine și întregi din conflagrația, ce amenință a deveni universală.

A binecuvântat pe toți, cei de față, sfătuiindu-i a fi calmi și încrezători în conducători, care veghează la siguranța noastră. Le-a arătat regretul, că fiind chemat și de alte îndatoriri, nu poate sta la sf. liturghie.

În cântările imnului arhieresc și a satisfacției, ce se observa pe fețele tuturor, a părăsit sf. locaș, mergând a-și îndeplini și alte chemări, tot așa de însemnate ca și aceasta.

II.

În zi de sărbătoare și cu dulce soare de toamnă, P. S. Episcop străbate străzile principale ca în un drum de triumf salutat și respectat de mulțimea credincioșilor, ce trec grăbiți, sau merg a se prosterna Domnului în sfintele lui locașuri.

Fără să fie anunțat sau așteptat, descinde la biserica din Anadolchioi, unde soborul preoților din oraș ține ședință de cerc pastoral-misionar.

Cartier de muncitori și oameni, ce-și câștigă din muncă grea existența au avut deosebita mângâere de a fi vizitați în zi de dublă sărbătoare de Înaltul lor Părinte sufletesc și am constatat aceasta din surprinderea, ce am simțit și toți au venit pe rând a i săruta mâna și a primi binecuvântarea.

Preoții și diaconul, ce oficiau sfânta liturghie, au fost asemenea mișcați de prezența Înaltului Ierarh și se simțeau încurajați în opera de misionarism, pe care o înfăptuiau, după ocupațiile cele de luminare ale popoului, prin celelalte ocupațiuni ale lor, de protoierei, profesori, confesori și multe feluri și ocaziuni de festivități, la care sunt chemați și din care motive niciodată nu pot lua parte toți la ședințele cercului.

Frumoasele prerogative, pe care tipicul bisericesc le dau Arhierilor, când asistă la serviciile divine; au făcut plăcută impresie, dând ocazie Înaltului Ierarh a și arăta calitățile de desăvârșit muzicant și cunoscător de tipic, iar popoului credincios a primi în mai multe rânduri binecuvântarea.

A asistat până la sfârșitul sfintei liturghii, împărțind personal anafora sfințită, odată cu părinteasca binecuvântare.

Din partea enoriașilor și a preoților cercului a mulțămî P. S. Episcop, P. C. Protoiereu M. Buric, care era rânduît și pentru predica zilei, A arătat bucuria credincioșilor, că s'au învrednicit de așa cinste astăzi, ocaziune, ce le va fi, spre întărire în credință și alipire cu dragoste la iubitul lor părinte sufletesc. Asemenea și preoții capătă prin aceasta curaj și îndemn la muncă pe ogorul lui Hristos, când văd încurajarea și exemplul de împlinirea datoriei stăpânului lor.

A continuat apoi predica zilei explicând și aplicând la viața practică parabola semănătorului.

Ședința s'a încheiat de p. S. Episcop dând sfaturi și arătându-și mulțămirea, că preoțimea urmează și execută cu dragoste și devotament pastoral dispozițiile P. S. Sale, declarându-se satisfăcut de ținuta demnă și felul înălțător, cum a fost oficiată sfânta liturghie de preoți.

De popor este asemenea mulțămît că ascultă de preoți, iar prezența lor în așa mare număr, arată, că sânt și buni credincioși.

A îndemnat apoi poporul a urma, asculta și a fi devotați Patriei și Marelui nostru Rege, a cărui sărbătorire mâine, să o facă din tot sufletul și cu credință sinceră.

A explicat rostul și însemnătatea cuvintelor de „România Mare“, pe care a înfăptuit o cu atâtea jertfe înaintașii noștri și pe care avem obligațiunea a o păstra și apăra cu prețul vieții noastre. Copiii trebuie să fie vrednici a păstra moștenirea primită de la părinți și vrednici să ne arătăm și noi de virtuțile strămoșilor noștri.

A încheiat binecuvântând pe toți și încurajându-i a lupta cu nădejdea în Dumnezeu, ocrotitorul părinților noștri, spre a putea eși cu bine și biruitori prin greutățile timpurilor, care le trăim.

Pr. C. Preot Em. Grosu, președintele cercului preoțesc, a mulțumit P. S. Episcop de atenția deosebită, ce a dat cercului, cinstindu-l cu prezența Înaltei sale fețe și simte mare bucurie și satisfacție, că străduințele preoțimii sânt apreciate.

A mulțumit și poporului, care a luat parte în așa de mare număr și crede, că fiecare, se va întoarce la casa sa mai întărit în credință și pe deplin satisfăcut, că a avut ocazia a asista la așa înălțătoare sărbătoare duhovnicească.

A anunțat ședința după masă la ora 3, când s'a și ținut cu deosebit fast și deplină reușită.

P. S. Episcop în melodiile imnului aș hieresc, cântat de toți cei de față și în sunetele clopotelor a plecat, însoțit până la scara landoului de preoți și credincioși, străbătând în acelaș triumf străzile, ca la sosire, ajungând la reședință către ora 12, satisfăcut deplin de lucrările savârșite și de cele constatate,

Intru mulți ani, Stăpâne Sfinte!

R.

Recenzii

Dr. Ioan Dinu: *Contribuțiuni la monografia sfintei cruci.*

Un titlu foarte modest, față de adâncimea științifică, care se debate în această lucrare. Ar fi fost foarte potrivit titlul: Istoricul întrebuintării sfintei cruci, înainte și după Ilirios până în secolul al IV.

Autorul e specializat în istoria creștinismului primar și documentarea închinării sfintei cruci în primele veacuri creștine, e o chestiune, ce interesează pe orice creștin, bun credincios, dar mai ales pe noi preoții și în deosebi pe cei ce-s în luptă cu secanții, care toți resping închinarea sfintei cruci.

E un studiu de specialitate, e o contribuție adevărat de multe cunoștinți. Despre însemnătatea și rolul ei în creștinism, fiecare din noi cunoaștem și am vorbit în calitatea noastră de predicatori, dar pentru cunoștință personală, e neapărată nevoie să cunoaștem fazele și luptele prin care a ajuns la cinstirea de astăzi.

Avem puțină învățătură despre luptele și biruințele crucii în lupta cu iudaismul și păgânismul și n'a avut mai puțină răsbateră, ca și închinarea slintelor icoane. Puțini cunoaștem că semnul slintei cruci era evitat de creștinii primari și iată ce spune în această privință :

„Scene inspirate atât din Vechiul, cât și din Noul Testament, erau rare la început, și tot mai frecvente cu timpul, ca să se generalizeze din veacul al IV. Se pare că creștinii primari evitau înfățișarea restignirii Mântuitorului, ale cărui suferinți și moarte le vor fi displăcut. Se evita prin aceasta comorarea prea dureroasei și rușinoasei drame, care va fi fost considerată victorie a lui Satan.

„Sfânta cruce însăși, nu isbutește să se impună artelor primare, de cât disimulată : printr'un dellin, ori vreun pește pătruns de trident, printr'un miel peste o ancoră, prin litera elenă „T, etc. etc.“ (pag. 3).

Mulțimea de ștampe, ce reproduce, ne arată evoluțiile diverse ale formei slintei cruci, precum și simboalele prin care era reprezentată, care făceau aluzie la greutățile vieții și mântuirea veșnică. (pag. 7).

„Despre vre-o înfățișare, preconstantiniană, picturală ori sculpturală, a Mântuitorului pe cruce, nici vorbă nu-i“. (pag. 16).

Ca simbol mistic, crucea sub diferite forme, a fost întrebuințată și la Iudei. Lucrul acesta îl susțin mai ales cei ce se ocupă de sensul liturgic și întrebuințarea crucii, la serviciul divin. (pag. 23).

Toate popoarele vechi au avut sub o formă sau alta această emblemă, cu înțeles mistic.

Este cunoscută repulziunea Iudeilor, pentru orice simboale și chipuri, precum cunoscut este, că prima predică creștină se făcea tot în sinagogă, de aceea evitarea însemnării slintei cruci, deși Tertulian († 220) spune, că se însemnau creștinii cu semnul slintei cruci, la toate ocaziunile: la intrare și eșire din casă, când ne îmbrăcăm, ne încălțăm, ne spălăm, la masă... forma crucii se însemnează pe frunte. (pag. 10).

Debate cu isvoarele cunoscute și multe ipoteze, felul sau forma crucii precum și întrebuințarea ei în timpul împăratului Constantin cel Mare. Asemenea autenticitatea crucilor și inscripției crucii Mântuitorului, despre care se susține că avem și noi în Bucovina o parte din acel sfânt lemn. E o lucrare strict științifică și critică. Arată și caracterul autorului ei. Spune lucruri, care nu înjosesc nici cum valoarea slintei cruci pentru creștini, dar ese din cadrul lucrărilor obișnuite despre rolul ei în biserică și credință, despre care sunt multe lucrări.

Conchide că numai după veacul al IV și V poate fi vorba de dovcei pentru un cult generalizat al slintei cruci.

Sunt lucruri pe care trebuie să le știe toți preoții. R.

* * *

SPRE PAROHIA MODEL de *Preot Anton I. Popescu*, în 32 pagini, dezvoltă subiectul tratat la conferințele generale preoțești în Octombrie 1938.

În introducere, arată însemnătatea subiectului față de tendințele spre desăvârșire ale bisericii în noile cerinți ale timpului. S'a inspirat din dorința P. S. Episcop de a face din Eparhie un model pe țară. Preotul să fie el model, ca să raporteze la parohie, adică să pue în practică idealul pastoral. Indurerat la moartea unui preot pe care nu l'a însoțit enoriașii, că nu l'au iubit. Modelul de lucru e Mântuitorul: Vizitează-ți parohia, ca și El Iudeia. —Ajută-i, mângâie-i, roagă-te pentru cei bolnavi și în suferință, cum îi mângâia El, și vindeca.

Alegeți tovarăși de ajutor, ca și Mântuitorul Apostolii. Iată Căminul cultural îți pune la îndemână ajutorul tuturor frunțașilor satului. Tineretul T. P. P., Strejeria, Școala. Când vei obosi, sau ți se va părea că ești descurajat, du-te la biserică și te roagă, întărește-ți puterile din isvorul sfintei cruci dela sfântul altar.

Casa Domnului, Țintirimul, Casa creștinului, sănătatea, suflul, cartea—sfânta Scriptură, rugăciunea, sunt capitole pe care le dezvoltă

O comparație nepotrivită mi se pare: preotul să fie bazinele, nu canalul, prin care se scurge darul de sus; deși se pare a fi fost conștient de această nepotrivită comparație, când voește a se sprijini pe Ioan 10 și Luca VI, 45 (pag. 23). Chiar ideea că preoții sunt depositari ai harului, este un termen nepotrivit, față de adevărul ființei harului, care este nemărginit, spiritual nu implică ceva natural, mărginit sigur care poate fi pus în bazin sau depozit.

P. C. Pr. A. P. se arată bun cunoscător și mănitor al Sf. Scripturi ceiace e o cerință acută, mai ales pentru postul ce-l ocupă și pentru întrecerea ce se arată între conducătorii eparhiei.

Gustul scrisului se dezvoltă și din nevoia ce o are cineva prin ocupații. Socot că și a scrie e tot o muncă, ca și orice ocupație. Preoții ar trebui să se ocupe mai mult de scris și cetit. Din lucrarea aceasta reese că fără ocupație permanentă cu cartea, nu se poate ajunge scopul — a face lucrare desăvârșită în parohie.

Recomandăm lucrarea celor ce voesc a-și îndeplini misiunea căreia s'au dedicat.

R.

PAROHII VACANTE

Județul Constanța

1) Parohia Dulgheru, pe ziua de 22 Septembrie 1939, prin decesul titularului, Preot Ioan Secăreanu.

Are populațiune 340 familii cu 1300 suflete. Are biserică, teren, sesie parohială de 10 ha. Casă parohială n'are.

2) Parohia Dobromir Deal, pe ziua de 22 Sept. 1939, prin decesul titularului, Preot Stan Mocanu.

Are 253 familii, cu 1173 suflete. Are biserică, teren, sesie parohială 10 ha. Are casă parohială.

Județul Ialomița.

3) Parohia Bărbulești, pe ziua de 1 Noiembrie 1939, prin ieșirea din Eparhie a titularului de până acum, Preot Iancu Teișanu.

Are 480 familii, cu circa 1834 suflete. Are biserică, teren, sesie parohială.

Județul Caliacra.

4) Parohia Conac, vacantă pe 1 Octombrie 1939, prin ieșirea din Eparhie a titularului, Sofie Decu.

Are 350 familii, cu 1450 suflete, are sesie parohială. Biserică n'are. Are casă parohială.

Parohii vacante extrabugetare

Județul Constanța

1) Parohia Moșneni, formată din satele Dulcești și Moșneni, prin deslupirea dela parohia Domnița Elena.

Are 241 familii, două biserici, teren, sesie parohială, 15 ha. Are casă parohială.

Județul Caliacra.

2) Parohia Balagea, formată din satele Balagea și Șașinlar, prin deslupire dela parohia Cuiungiuc.

Are în satul Balagea loc pentru construirea unui locaș de biserică, în suprafață de 5000 m. p.

Are în ambele sate, câte 10 ha. teren de cultură, sesie parohială, populație 285 familii cu 1311 suflete.

3) Parohia Baș-Bunar, formată din satele Baș-Bunar, Caracurt și Aidând-Ciufa, prin deslupire dela parohia General Stan Poetaș.

Are 266 familii cu 701 suflete. Are în satul Baș-Bunar rezervat prin comasare pentru biserică un lot de 10 ha. teren de cultură.

4) Parohia Dragoș-Vodă, formată din satele Dragoș-Vodă și Iurhiciler prin deslupire dela parohia Ezibei.

Populația de 217 capi de familie cu 865 suflete. Are loc rezervat pentru construcție de biserică în satul Dragoș Vodă.

Are rezervat prin comasare în satul Dragoș-Vodă 10 ha. teren arabil, sesie parohială.

5) Parohia Chiopeler, formată din satele Chiopeler și Chio-staccilar prin deslupire dela parohia Ghelengic și satul Salaman, prin deslupire dela parohia Voinești.

Populația 173 familii cu 722 suflete. Are teren rezervat pen-

tru construcția bisericii în satul Chiopeler. Are teren sesie parohială în întindere de 10 ha.

Candidații cari cer transferarea vor preciza în memorii :

1) Ce momente de lucrare pastorală, culturală misionară și gospodărească au realizat în parohiile de unde cer transferarea?

2) Ce anume fapte de milă creștină au săvârșit, precizând data și valoarea lor ?

3) Ce sume au consemnat pentru sporirea fondului milelor din parohie, cu arătarea locului, nr. recipiselor și valoarea lor ?

4) De când predau învățământul religios în școalele primare locale și ce rezultate au obținut ?

5) In ce măsură au îndeplinit ordinele Chiriarhale de a îndruma pe elevi, să meargă zilele de Dumineci și sărbători la biserică și de a-i învăța cântările bisericești ?

6) Cum au executat ordinele și dispozițiunile autorităților bisericești privitoare la administrația și gestiunea parohială ?

7) Dacă au introdus în biserică lumânări de ceară curată din turnătoria Sf. Episcopii.

8) Numărul sectanților și concubinilor din parohie și dacă au activat pentru combaterea lor și ce mijloace au întrebuințat?

Candidații nehirotonișiți, vor prezenta următoarele acte :

a) Act de naștere și botez, din care să se constate etatea de 25 ani; b) Diploma de absolvire a studiilor teologice; c) Act de situația militară; d) Act de căsătoria civilă și religioasă; e) Certificat de purtarea avută, dela preotul din parohia unde trăiește; f) Certificat de ocupația avută după terminarea școalei teologice; g) Certificat dela birou judiciar; h) Declarații de predarea gratuit a învățământului religios în școala primară locală, și i) Actul de binecuvântarea căsătoriei;

Actele cerute de regulament și menționate în prezenta publicație, se vor înainta Sfintei Episcopii prin Protoieria respectivă; cele intrate pe altă cale, nu se iau în considerațiune.

T A B L O U L No. 2

Al pictorilor și zugravilor bisericești, autorizați de Ministerul Cultelor și Artelor.

I. Pictori bisericești.

1. Arutinu Avachian, creștin armean ortodox, B-dul Pache Protopopescu No. 91 București.

2. Ladislau Kovaci, romano-catolic str. Simion Ștefan No. 11 Oradea.

3. Ion Musculeanu, ortodox B-dul Tudor Vladimirescu No. 46 Râmnicu Vâlcea.

4. Vasile M. Pascu, ortodox Profesor la Lic. de băeți Huși.

5. Marincea Stănescu, ortodox str. Hotin No. 22 București.

6. Stoica Dumitrescu, ortodox București.

II. Zugravi bisericești.

1. George Cardaș, ortodox str. M. Eminescu No. 22 Tulcea.
2. Ion Cernea, ortodox com. Vințul de Jos jud. Alba.
3. I. G. Dumitrescu, ortodox, com. Strejerești de Sus jud. Romanați.
4. Vasile I. Dumitrescu, ort., Strejerești de Sus, Romanați.
5. Petre Lișteveanu-Lișteav., ort., Sf. Apostoli nr. 41 Craiova
6. Gheorghe Mihăescu, ortodox, com. Tepeș Vodă jud. C-ța
7. Ion M. Savin, ortodox, Huși,
8. Nicolae G. Solescu, ortodox, G. Dăscălescu, 13, Buzău.
9. Ioan Doroftei, ortodox, Fălticeni, Jud. Baia.
10. G. I. Ionescu, ortodox, Calea Călărășilor nr. 253, B-ști.

T A B L O U L No. 3

I. Pictori Bisericești

- 1) Teodor Zarma, ortodox, Unirii 89, T. Severin.
- 2) Mlădinescu, creștin ort. Progresul 46, T. Severin.
- 3) T. Gh. Tomescu, creștin ort., Vălenii de Munte.
- 4) Niță Anghelescu, creștin ort. com. Cuza-Vodă jud. Ialomița
- 5) Veniamin Precup, creștin ort., b-dul Basarab 44, București
- 6) Iosib Keber, creștin ort., str. Sf. Nicolae 59. Tg. Jiu.
- 7) Const. Mihalcea, creștin ort., str. Banu Manta 70, B-ști.
- 8) Coriolan Munteanu, ort., școala Normală de Stat Oradea.
- 9) Leon A. Biju, creștin ort., Calea Griviței 25, București.
- 10) Ilie Arjoca, creștin ort., str. Antiaeriană 1, București
- 11) Diaconu C. Săndulescu Verna, creștin ort. str. Mareșal Averescu 11, Lugoj,
- 12) Ilie Chidu, creștin ort., str. Regele Carol II nr. 14, Sibiu
- 13) D. G. Ștefănescu, creștin ort., str. Ion Tăranu 2. B-ști.
- 14) D-na Mandia Ulea, creștină ort., Athenée Palace, B-ști
- 15) D-ra Maria Chelsei, creștină ort., Școala de Misionare Vălenii de Munte.
- 16) Dumitru HERNUNG, creștin ort., str. Himer 9, com, suburbană Militari—București.
- 17) Dumitru Hilhor. creștin ort., Calea Națională 206 Botoșani.
- 18) Dr. Virgil F. Fulicea, creștin ort., Avram Iancu, 8 Blaj.
- 19) Victor Galin, creștin ort., Liceul Comercial Botoșani.

II. Zugravi bisericești

- 1) Nicolae I. Colonițiu, creștin ort., str. Arad 43 București
- 2) Sandu M. Dima, creștin ort., str. Tomaide 31, Buzău
- 3) Victor Fulgescu, ort., com. Regele Carol II, R.-Vâlcea.
- 4) Jean Lișteveanu, creștin ort., str. Cazărmii 11, Craiova.
- 5) Temistocle Grigorescu, creștin ort., com. Ciocănești Ialomița
- 6) Constantin Călinescu, creștin ort., Com. Ruginoasa, Baia.
- 7) Sabău Aurel, creștin ort., com. Ineu Nou, jud. Arad

- 8) Gheorghe Fotescu, ort.. com. Podul Turcului jud. Tecuci
 9) Nicolae Simion Ionescu zis Simionescu, creștin ort., str. Eliade între vîi nr. 26, București.
 10) Nicolae S. Balcu, creștin ort., com. Golești jud. R-Sărat
 11) Simon Dumitru, creștin ort., com. Cristești, jud. Botoșani
 12) Constantin Negrescu, ort., com. Giurgeni jud. Roman.
 13) Gheorghe I. Cepoiu, creștin ort., Isvoarele. Prahova.
 14) Ilie Belgun, creștin ort., str. Madona Dudu 56, Craiova
 15) Damian Nicolae, creștin ort., str. Ardealului 11, Bacău
 16) Ilie Dumitrescu, creștin ort., com. Regele Carol II fostă Costești, jud. Vâlcea.
 17) Vasile Schelette, creștin ort., com. Cristeși jud. Botoșani
 18) Gheorghe Belisare, ort. str. Eliade Rădulescu 17, Pitești
 19) Alexandru Dumitrescu, ort., Lanțului nr. 2, București.
 20) Jean C. Buiuk, creștin ort., com. Techirghiol jud. C-ța
 21) I. Sebastian Constantinescu, ort., str. Scarlat 14, Vaslui.
 22) N. Vasilescu Pantelimon, ort. com. Popești, jud. R-Sărat
 23) Petru Crăciun, greco-cat. com. Huedin jud. Cluj.
 24) Gheorghe Saulea, creștin ort., str. Veniamin Kostache nr. 59, Bârlad.

T A B L O U L No. 4

I. Pictori Bisericești

- 1) D. Brăescu, ortodox. B-dul Voevodul Mihai nr. 9, București Băneasa.
 2) Emil Cernea, greco-cat. str. Dragalina nr. 90, Cluj
 3) Gh. Urmof, ortodox, str. Muntenia nr. 23 Silistra.
 4) Laurențiu Moldovanu, ortodox, Liceul Lazăr, Sibiu.
 5) Dan Băjenaru, ortodox, str. Albă nr. 14, București
 6) Merica Râmniceanu, ort. Știrbei Vodă, nr. 17, București.
 7) V. Blendea, ortodox, Liceul de Băeți, Târgoviște.

II. Zugravi bisericești

- 1) Florea Udriște, ortodox, str. Gr. Cantacuzino 53, Slatina.
 2) M. I. Bazavan, ortodox, str. Dr. C. Angelescu 4, T-Jiu.
 3) Stan R. Vlădescu, ortodox, com. Bârzava, Jud. Arad.
 4) Constantin Cerăceanu, ortodox, str. Voevodul Mihai nr. 26, Drăgășani, jud. Vâlcea.
 5) Ion Dogărescu, ortodox, str. Matei Voevod, nr. 99, B-ști.
 6) Ion Dumitrescu, ortodox, Calea Oituz 50, Bacău.
 7) Ioan D. Oancă, ortodox, com. Corod, jud. Tecuci.
 8) Nicolae Popovici, ortodox, com. Cacova, jud. Caraș.
 9) Ioan Fleșaru, ort., B-dul Cuza 90, Câmpulung, Muscel
 10) Dumitru Velici, ortodox, com. Băsești, jud. Mehedinți.
 11) Pavel Cristea, ortodox, maestru al atelierului de pictură bisericească din Sf. Mănăstire Neamțu Secu, Jud. Neamț.
 12) Anton Gherelețchi, com. Herța, jud. Dorohoi.

SPRE ȘTIINȚĂ

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 „

SFANTA EPISCOPIE – CONSTANTA

Onor P. C. Sale Domnului *Facultatea de Teologie*

Universitatea

Parohia _____

Comuna _____

Bucuresti

Județul _____

(Biblioteca)